

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Évi díj 24 korona.
Félévi díj 12 korona.

VIDÉKEN:

Évi díj 28 korona.
Félévi díj 14 korona.

HIRDETÉSEK:

A hirdetés első soráig 20 fillér.
Minden következő sor 10 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 201.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, július 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: A magyar Szibéria.
- Győztek a forradalmárok.
- Thaly Kálmán Aradon.
- A hajdókló sztrájk.
- Leölték az ablakon keresztül.
- Hét szóért egy évi államfogház.
- Az elharácsoló örökség.
- Interpelláció az aradi vár politikai foglyai miatt.
- Szökés a sofférrel.
- A társai herceg kamarása.
- Elzúllott huszártisztek.
- Szépségesték.
- Az első karamból-pör.
- Életunt törvényszéki bíró.
- Gromon báró állapota.
- Társa: Diákszereltem. Irta: Magyar Hona. — Cigány-szokások.

A magyar Szibéria.

Arad, július 25.

Az aradi katonafélsziget, a külön törvények szerint élő sáncváros: ez az új Szibéria. Itt a szabad és civilizált Magyarország közepén van a párja az orosz-ázsiai ólombányáknak, a hová mindazokat lánccolják; a kik a világrendről, a szabadságjogokról másként gondolkodnak, mint a cár, az ő kormánya és a papjai. Az ilyen középkori büntetések elszűnésére alkalmatlanul látszott az európai föld. Még a francia is Délamerikába küldi a hazaárulóit. A bosnyák-hercegovinai kormány, miután Ausztriának Európán kívül nincsenek gyarmatai, ide, Európa déli részének közepébe deportálja a politikai bűnösöket. Aradot teszi meg az új Szibériának, a bosnyákok Ördög-szigetének.

Itt, Szibériában, alig tudjuk fölfogni, megérteni a helyzetet, a mely miatt egy

ujságíró, egy papot, egy postamestert, és másokat esztendőig tartó fegyházra ítélték, és a mely miatt a büntetést azzal kétszerezte, hogy azt az aradi K. u. k. Strafanstaltban, levegőben és napsugártól elkerült sánc-odvakban, szerencsétlen katonasírkövek és tolvajságon ért kasszárnya-söpredék között kell eltölteniök. Nem tudjuk, milyen politikai pártállása, programja volt az Otadsbina című lapnak, a melynek rövid fennállását ilyen sötét események követték; de elhiszük, hogy a katonai kormánynak törekvéseit keresztelhetette az, hogy az ujság Nagy-Szerbiáért lelkesedett. A hatalom mindig börtönnel szankcionálja a maga akaratát. De az a mód, a hogy ez az aradi várba hurcolt politikai foglyokkal történt: tulmegy a huszadik században élő európai ember gondolkodáskörén.

Polgárokat, papot katonai bíróság elé állítanak; a haditörvényszék a katonai törvények szerint ítél felettük; s egy ujságíró miatt az egyik kilenc évi, a másik hét, a többi négy évi börtönbüntetést kap; az elítélteket egy másik országba viszik, a hol katonarabokkal együtt kell szenvedniök; — a középkori bírásoknak, a pallosjognak is legdurvább formái közé tartoznék mindez. És szegényen hall róla mindenki, a kinek valami közössége van ezzel.

Nekünk van. Ép harminc esztendeje ezért vittek le száz- meg százezer magyar katonát a bosnyák földre; Dobojnál. Maglájánál, a bihácsi vár előtt, Szerajevóban ezért rajzott a halál az alföldi gyerekek között; és a nagy „pacifikáció” óta ezért kerül nekünk annyi pénzbe az okku-

pált terület, a melyből semmi hasznunk nincsen; ennek kedvéért kell a magyar ezredeknak most is esztendőket tölteni odalenn és bileki marsokban tizedeltetni magukat. Azért, hogy odalenn gyűlöletessé tegyék a „svábákat” (ez alatt a magyar katonákat értik), azért, hogy a barbárok kegyetlenségével lehessen bosszút venni azokon, a kiknek száján a gyűlölet kicsapzik; azért, hogy az elítélteket ide, az ólombányákkal egyforma kazamatákba lehessen cipelni. Ez a fenséges cél ugye megérte az eltemetett magyar legényeket, az eltemetett magyar milliókat?

S minket, a kik e szibériai terület körül élünk, olyasféle pirulás lép el, mint az önértékes katonát, a mikor hóhérmunkára parancsolják. Hírét se vettük a durva ítéletnek, a mely a banjalukai „hazaárulók” fölé szakadt; ha olvastuk is, talán a szenzációkban fásult publikum egykedvűségével haladtunk el mellette. De a mióta a katonai közigazgatás áldozatait idehozták; azt érezzük, mintha ennek a helynek is része lenne a kegyetlenségben, a melyet szenvednek; ide halljuk az átkot, a melylyel a politikai elítéltek családjá, a velük egy érzéssel levők messze Boszniában az aradi nevet emlegetik. S érezzük: nemcsak a bosnyák-szerbeken, hanem rajtuk is ur az a hatalom, a mely ezt a sötét hirt borította ránk.

Közel hatvan éve szintén politikai foglyok ültek a várban. Most ujságírók, akkor katonák. Akkor Magyarország pacifikálásának áldozatai voltak azok. Most a boszniai Bach-korszak gyömöszöli tele az aradi cellákat. Hatvan éve, — s mégis

Cigány-szokások.

Nincs néptaj melynek annyi és egymástól annyira eltérő szokása lenne, mint a cigányoknak. Minden cigánytörzsnek megvannak a maga hagyományos szokásai, melyek pontos betartásáról még a legnagyobb veszedelem pillanataiban sem igen feledkeznek meg. Mint minden műveletlen népnél, úgy náluk is a babona az alapja törvényeiknek s egyéb cselekedeteikben is főleg az irányítja őket.

Pontos adatokat, ezideig, sem szokásaikról, sem törvényeikről nem lehetett beszerezni, részben nomád életük, részben konok elzárkózottságuk miatt, de főleg azért, mert náluk csakugyan: ahány ház, annyi a szokás, illetve: ahány törzs, annyi a szokás. Mind ennek dacára sikerült egyes közös, vagy legalább is hasonló szokásaikat kifürkészni. Mint ilyen, első helyen említhetjük, hogy minden törzsnek megvan a maga külön védszentje. Szent Péter, Szent György, Antal, Flórián, stb. szentek mind képviselve vannak s ha a törzs feloszlik is különböző bandákba, védszentjük mégis összetartja őket. Majdnem minden cigány nő nyakában láthatunk gyöngyöket, kisebb-nagyobb érmekeket, pénzeket. Aki figyelmesen vizsgálja ezeket a nyakékeket, észre veheti, hogy egy a sok érem és pénz közül, kissé elkülönítve,

csüng a többitől, rendszerint középpont Ez a védszent amulettje.

Érdekesekek születési, házassági és temetési szokásaik. A házasságnál nagy szerepet játszik a szerelem, de tévedés azt hinni, hogy náluk még Amor a mindenható autokrata. Ugy a család mint a politikai érdekeiket figyelembe veszik és sokszor napokig tartó tanácskozások előznek meg egy-egy házasságot. Főleg akkor folyik élénk diplomatai jegyzékváltás, ha idegen törzsek gyermekei akarnak „törvényes” házasságot kötni. Mert „együtt élni” szabad, de cigány szokás szerint törvényesen „összeesküdni” csak akkor engedélyezi a vajda, ha ez nem ütközik a banda érdekeibe.

Éppen ezért mellőzik oly sokszor a formasságokat s élnek együtt öregek és ifjak a legintimebb közösségben. Ilyformán aztán maguk sem tudnak a gyermekek között eligazodni, de nem is nagyon törik ezen a csekélységen a fejüket. A fő az, hogy a faj szaporodik s miután ez egyformán érdeke mindegyiknek, egyformán viselik a gyermeknevelés(?) terheit; azaz a gyermekek a banda gyermekei. Humánus rendszer s amellet, hogy okos, még kényelmes is.

De miként a palotákban, úgy a sátrakban is, akadnak szerelem boldogjai, akik a házasság eme kényelmes formájával nem érik be, hanem ideáljukat örökre s kizárólagosan akarják bírni. Ezek többnyire a már letelepült s részben civi-

lizált cigányok közül kerülnek ki. Ilyen esetben a leányt nem az apától kéri meg, hanem a banda fejétől, ami már azért is üdvös szokás, mert az apa vagy ismeretlen, vagy más bandánál van már, de esetleg ülhet is a hűvösön, valamelyik „tollas” (így nevezik a csendőroket) ügyeskedése folytán.

Ma már sok megesküszik közülök pap előtt is, de akárhányszor megtörténik, hogy nem azzal megy a leány, vagy a legény a pap elé, akivel azután él. Ennek oka rendszerint valamelyik fél büntető törvénykönyvbe ütköző cselekedete, meleg lesz a lába alatt a talaj, megszökik, de később újra előkerül, hogy a megzavart mátkaságot a mézesh teknél folytassa. Az esküvőt azonban nem lehet elhalasztani, mivelhogy a lopott malac- és libapecsenye már kész s a vendégek is, sokszor messze vidékről, megérkeztek, sőt a tisztelendő ur is értesítve van, hát egyszerűen beugrik egy a statiszták közül a főszereplő helyett. Miután pedig minden cigány fekete, a szerepcserét senki se veszi észre.

A lakodalom után — csak úgy mint a nagyvilági körökben — nászutra indul az ifjú pár! Nem száguldó vasparipán, sem rohanó automobilon, csak szépen gyalogszerrel, legjobb esetben egy rozoga szekéren indulnak utra, feltűnést és félelmet keltve mindenütt, ahol megjelennek.

egy a katonai törvény, a melyből fölöttük ítélkeztek, ugyanaz a rövidlátó, osztrák szellem, a mely följük tiport, ugyanaz a válogatott kegyetlenség, a mely a büntetést végrehajtja. És közel hatvan év után is az aradi katonafősziget, a sáncváros megmaradt: hóhérföldnek.

Győztek a forradalmárok.

Törökország diadalmámban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 26.

A törökországi alkotmány helyreállításának híre egész Európában a legmélyebb hatást keltette és mindenütt rokonszenves fogadtatásra talált. Politikai körökben azt a véleményt táplálják, hogy a szultán elhatározása a legrövidebb idő alatt megszünteti az új török mozgalmakat és megnyugtatja a kedélyeket. Azt is valószínűnek tartják, hogy az alkotmányos engedelmények a törökországi keresztény lakosságának is javára fognak válni.

Törökország most diadalmámban uszik. Az új törökök győzelme az egész népet az alkotmányosság mellé állította és a török városokban boldogan ünneplik a szabadság napját.

Mai távirataink:

Pétervár, július 25. Az itteni külügyi hivatalban a török alkotmány megadását rokonszerően fogadták. Az orosz kormány elhatározta, hogy tartózkodik minden befolyásoktól. Az orosz-angol reformterveket egyelőre félretesszük. A cárnak a török események minden részletéről kimerítő távirati tudósítást küldtek Revalba, ahová a cár tegnap Isvolszki külügyminiszterrel elutazott.

London, július 25. A legtöbb lap a szultán által megadott alkotmányról vezércikkessik. Hír és távirat azonban csak kevés érkezik Törökországból és csak a Forman felolvasását közzik.

Berlin, július 25. A „Berl. Tagblatt.” jelentő Konstantinápolyból: Az új nagyvezér első hivatali ténykedése az volt, hogy elrendelte a

jalet erődök helyreállítását és távirati parancsot intézett Niasi begh-n, hogy azonnal adja meg magát, mert ellenesetben katonai erővel, a legerősebben fognak ellene eljárni.

Berlin, július 25. Konstantinápolyból táviratoznak: Ferid pasa még csak néhány nap előtt is a legnagyobb meglepéssel említette egy látogatója előtt, hogy magát rendkívül módon erősnek érzi hivatalában. Elbocsátásának oka a következő volt: A Ferisovicnál összegyűlt albánok táviratilag kérték engedelmet a szultántól, hogy Monastirba utasva, gyűléseket tartsanak a válság megoldása végett. Ferid pasa azal a kéréssel kapta meg a táviratot, hogy legyen szíves azt támogatni. A szultán tiszalma ennek következtében Feridben megintgott és Saidot nevezte ki utódának, aki iránt haragja az utóbbi években eloszlott. Nagy fel-tűnést kelt Kiamit pasának tárcanélküli miniszterré való kinevezése.

Szaloniki, július 25. Tegnap plakáton hívták fel a népet, hogy csatlakozzék a kormány ellen megindított mozgalomhoz. A tisztek nyíltan léptek fel a kormány ellen és a nép teljesen elfoglalta a kormányzósági épületet, a távirat-hivatalt és a városházát. Számos politikai foglyot kiszabadítottak. Uszküben hasonló arányokat ölt a mozgalom.

Bécs, július 25. Embey bég, a mozgalom vezetője a következő táviratot küldte egy bécsi újsághoz:

Ma ünnepeltük a szabadság első napját. Az egész lakosság, a törökök, bolgárok, szerbek, velünk együtt ünnepelték ezt a napot. Ha a szultán nem adja meg az alkotmányt, akkor Konstantinápoly ellen indulunk.

Embey bég, vezérkari őrnagy.

Üszküb, július 25. Mikor itt tegnap megtudták, hogy a szultán visszaállította az alkotmányt, a tisztek azonnal nagygyűlést tartottak és elhatározták, hogy a vezénylő tábornoknak, aki a katonaságot súlyosan megsértette, azonnal el kell utazni. Kocsiban a pályaudvarra kísérték. A zenekar a szultán-hymnuszt játszotta. A tömeg éljenezte a szultánt, a szabadságot és az alkotmányt. A tisztek azután a ze-

nekar hangjai mellett zárt sorokban mentek a városba. A lakosok szerencsét kívántak egymásnak a nap eseményéhez és lelkesen ünnepelték a szabadság, testvériség és egyenlőség napját.

A konstantinápolyi sajtó örömmel üdvözlö az új fordulatot. Közzéteszik az új alkotmányt és mindenfelől lelkesedés és méltóságteljes magatartás nyilvánul meg.

Thaly Kálmán Aradon.

A diszpolgári oklevél átvétele.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25

A Rákóczi idők koszorus történetíróját a város közgyűlése már másfél évvel ezelőtt megválasztotta Arad sz. kir. város diszpolgárává.

Az erről szóló oklevél sokáig készült s egy nagyszámu küldöttség személyesen óhajtott volna átadni ugyanakkor, a midőn Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek adták át küldöttségileg a diszpolgári oklevelet. Amde Thaly Kálmán szemoperációja, ágyban fekvő betegsége akadályozta a küldöttség elfogadásában s így a diszoklevél átadása bizonytalan időre elmaradt.

Ekkor Varjassy Lajos polgármester felkérte Barabás Bélát, hogy az ősz kurucal lépjen érintkezésbe s állapodjanak meg a továbbiak iránt. E megbízatást Barabás Béla meg is oldotta, olyképen, hogy Thaly Kálmán személyesen fog lejönni Aradra s itt fogja átvenni Arad város polgárságának jelenlétében a diszokmányt s itt fogja azt megköszönni. A megállapodás, a melyhez Varjassy Lajos polgármester már hozzá is járult, a következő:

Október hatodikán a tizenhárom vértanu kegyeletes emlékünnepevényén a képviselőház ez idén is nagyobb küldöttséggel jelenik meg Aradon s Justh Gyula képviselőházi elnök indítványozni fogja, hogy a küldöttség vezetésére s a képviselőház

A hirhedt dānosī haramiák egyike azt vallotta, hogy „születtem a bokorban”. Ez volt talán egyetlen vallomása, amely közel járt az igazsághoz, de egészen igaz aligha volt az is. Mert bármennyire vadak és civilizálatlanok is, annyi gyengédség van bennök, hogy legalább a szülés idején megbecsülik az asszonyt. Sőt mondhatni, hogy bizonyos kényelem veszi körül a terhes nőt már természetesen amennyire a körülmények ezt megengedik. Betörésekben, lopásokban s egyéb munkákban ilyenkor sem vesznek részt s ha futásra kerül a sor, kocsiira is felemelik őket, ami pedig az asszonyokra rendesen ép oly kötelező, mint a purdékra a kocsi után szaladás és szivarvég-gyűjtés.

Az újszülöttet természetesen megkeresztelik, nem is egyszer, hanem annyiszor, ahányszor csak lehet. Nem tulbuzgóságból teszik ezt, hanem egyszerűen gazdasági és elővigyázati okokból.

A furfangos cigány rendszerint a falu legmódosabb gazdáját, vagy annak leányát szemeli ki komának. Csak a legritkább esetben utasítják vissza ezt a megtiszteltetést, részben mert félnek boszujuktól, részben meg azt tartják, hogy a „hajadonnak szerencsét jelent a cigány keresztelő”. Mind a kettő elég ok arra, hogy ne utasítsák vissza a megtiszteltetést, hanem még illő ajándékkal is kedveskedjenek. Ime, a többszöri keresztelő gazdasági előnye, tanulhatna tőlük sok finánc-kapacitás.

Köztudomásu dolog, hogy minden tolvaj szeret több nevet használni, hogy nehezebb le-

gyen személyazonosságát bizonyítani. A cigány e téren ügyesebb és furfangosabb a közepes szélhámósoknál. A dolog nagyon egyszerű. Mindaddig, amíg az újszülött akkora nem lesz, hogy már lehetetlen ráfogni, hogy „kérem alássan, azs éjjel, azs utközben született ezs a kis ke-lyek”, minden helységbe, melyen áthaladnak, beállítanak vele az anyakönyvvezetőhöz s pap-hoz. S miután a cigány gyermekek születésük-kor meglehetősen fejletlenek, elég sokáig üzhetik ezt a játékot. Nemi változatosságot csak az ad a dolognak, hogy minden alkalomkor más nevet mondanak be. Így azután valóban nehéz személyazonosságukat megállapítani; ha ötven tanu igazolja, hogy Kolompár János Rátóton született február huszonötödiken, ő keresztlevél-lel bizonyítja, hogy ő Lakatos József Soroksáron keresztelték március harmadikán.

Ki látó t már valaha vén cigányt temetni? Legfeljebb csak akkor hall erről az ember, ha a hatóság is beleavatkozott életükbe. Halottjait nem szokták sem bejelenteni, sem kiharangoztatni eltemetik éjje valamely fa alá. Diszes koporsóra se igen telik, sőt néha sietségükben még négy szál deszkát sem tudnak összevorni. Hogy a halottat azért mégse ériék a lehulló göröngyök, nem sirgódörbe temetik őket, hanem a gödröt barlangszerűen kivájják s úgy csuszatják be a tetemet. A halottat rendesen fölöltöztetik, legkedvesebb holmiját, valamint öröklött tárgyait, ugyszintén védszentje amuletjét is vele temetik el.

Általában legkevesebbet tudunk temetési

szertartásaikról és szokásaikról, mert halottjait éjjel földelik el, rejtett helyeken, szigoruan ügyelve, hogy idegen ki ne kémlelhesse őket. S így még a tudomány szent nevében sem turhatjuk fel jeltelen sirjaikat. Eppen ezért különös érdekességgel bír az a sir, melyet a napokban hatóságilag exhumáltak. A boncoló-bizottság már régen látott ilyen pompával kiállított koporsót. A barlangszerű sirból egészen sértetlenül került elő a fényezett, gazdagon aranyozott koporsó, melynek fedelét ezüst szegek tartották lezárva. Belseje egy hatalmas, rózsás, rojtos szélű, fekete selyemkendővel volt bélelve. A kis halott egészen új, fehér mollruhába volt öltöztetve, fején, úgy mint kezében, mirtuskoszoru ékeskedett. Lábai fehér selyempipők voltak. Nyakát széles nemzeti szalag s mintegy harminc centiméter s vastag ezüstlánc ékesítette, melyen egy nagyértékű Szent György-tallér csüngött. Mellette a koporsóban volt még egy porcellán baba, egy ezüst óra fedőlapja, egy kis színezüst postakürt (valószínűleg kedvenc játéka), továbbá két fél zsemlye s egy tele orvosságos üveg. Mindez befödve egy pompás, kézi himzett szemfedővel, olyan képessé nyújtott, melyben, ha a „halál gondolata” már magában véve nem lenne borzalmas, méltán gyönyörködhetnénk. Mindenesetre ez is érdekes bepillantást nyújtott feltékenyen őrzött szokásaikba.

koszorújának letételére Thaly Kálmán kéressék fel, a ki e szép megtiszteltetésnek készségesen fog eleget tenni. E napnak délutánjára Varjassy Lajos polgármester, a város törvényhatósági bizottsági tagjait egybehívja a városháza nagytermébe, a hol az érdeklődő polgárok és nők is megjelenhetnek s ekkor adja át a polgármester ünnepélyesen Thaly Kálmánnak Arad város díszpolgári oklevelét, a melyre az ősz kuruc nemcsak válaszolni fog, de a Rákóczi-kornak fényes eseményei közül egy-egy Aradra vonatkozó ismeretlenebb részt elbeszél az ő közvetlenségével s lelkesedésével.

Thaly Kálmán Aradon tartózkodása ideje alatt Barabás Béla dr. orsz. képviselő vendége lesz. Most együtt nyaralnak Bad-Gasteinban, a hol mindennap találkoznak és — sokat beszélgetnek Aradról.

A haldokló sztrájk.

Készül az új ipartörvény.

Teljes szigorral.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma adta közre az ipartörvény tervezetének második részét s ezzel az új ipartörvény megalkotásának előkészítő munkája befejeződött. A törvényjavaslat egyelőre csak Sztérenyi József egyéni javaslata, melyhez az érdekelték hozzászólhatnak s csak azután állapítják meg végleges szövegét.

(Ami tilos.)

A törvényjavaslat legfontosabb része a XXIX. fejezet, amely a sztrájkügy kérdésével foglalkozik. Alapselve, hogy a gazdasági tényezők szervezkedése a mai bonyolult gazdasági és társadalmi életviszonyok természetes folyamánya. Ezért a törvényjavaslat a munkabeszüntetések és munkáskizárások létesítésére, terjesztésére vagy foganatosítására irányuló megállapodásokat és egyezményeket, ha azok a törvénybe vagy a jó erkölcsökbe nem ütköz-

nek, magánjogilag jogszabályosoknak ismeri el. Ezzel szemben tiltja a munkabeszüntetések és munkáskizárásokat az olyan üzemekben, ahol a munka abbanhagyása lényeges közérdeket sért; ezek az üzemek a közvilágítási és vízvezetési, folyam és tengerhajózási, ugyancsak átkelési (komp) üzemek, a közkórházak és a hivatásos tűoltói szolgálat, vagyis a lehető legszűkebb keret, mely kizárólag a közérdek szempontjából indul ki. A gépevezű közforgalmu vasúti üzemek ebben a tekintetben a törvényjavaslat szerint továbbra is az 1907. évi XLIX. törvényclikk hatálya alatt maradnak.

Ugyancsak tiltja a törvényjavaslat szerint azok a munkabeszüntetések és kizárások, amelyeknek a célja a munkaadókat, illetve az alkalmazottakat a fennálló törvényes rendelkezésekbe ütköző feltételek megállapítására, vagy elfogadására kötelezni, vagy a munkaadóknak illetve az alkalmazottaknak törvényileg biztosított egyesülési szabadságát korlátozni; a munkaadókat illetve az alkalmazottakat oly kötelezettségek megállapítására kényszeríteni, mely kötelezettségek teljesítésére a munkaadó vagy az alkalmazott törvény alapján hatósági úton rászorítható; a munkaadót az alkalmazott és az alkalmazottat a munkaadó megválasztásának jogában és a munkaszabadságban akadályozni vagy korlátozni; a munkát a szerződés megszegésével, illetve a felmondási idő betartása nélkül az állami posta- és távirat-üzemknél alkalmazottakkal s általában oly alkalmazottakkal abbanhagyni, illetve oly alkalmazottakat kizárni, akiknek munkaviszonya, szerződés szerint nyolc napnál hosszabb felmondási idővel és egyszerre megszüntethető vagy nyolc napnál hosszabb idő alatt felmondás nélkül is megszűnik.

Tilos a törvényjavaslat szerint minden olyan megállapodás és egyezmény is, mely szerint a megállapodásban résztvevő munkaadó bizonyos egyéneket egyáltalán nem, vagy bizonyos id-ig nem alkalmaz, illetve mely szerint a megállapodásban résztvevő alkalmazottak valakinek ipari munkát nem szolgáltatnak kivéve, ha az ilyen megállapodás vagy egyezmény csak a munkabeszüntetés vagy kizárás tartamára szorítkozik.

Végül a munkabeszüntetésekben való részvételből teljesen kizárja a törvényjavaslat az

iparos (kereskedő) tulajdonosokat s ezzel szemben egyezményt kívonja őket a többi alkalmazottat érő kizárás hatálya alól.

A törvényjavaslat a tilos megállapodások és egyezmények létesítésére, terjesztésére és foganatosítására való felhívást, az azoktan való részvételt és az azokhoz való csatlakozást is tiltja.

Ugyancsak tiltja a törvényjavaslat minden oly eszköznek vagy eljárásnak alkalmazását, mely a munkafeltételek megállapításával kapcsolatosan a munkaadókat vagy az alkalmazottakat szabad akaratuk törvénysszerű érvényesítésében korlátozni alkalmas vagy a felek bármelyikére kényszert jelentene.

Az e titlalk ellen vétők az ezért a törvényjavaslat alapján kiszabandó büntetésen felel az okozott kárt megtéríteni tartoznak.

(A hatalmi kérdés.)

A törvényjavaslat első fejezetének ismeretelti rendelkezései — a javaslat szerint — ki akarják küszöbözni a munkaadók és munkások gazdasági viszonyából azokat a hatalmi eszközöket, amelyek az egyéni jog felett álló köz- és gazdasági érdekek, valamint a jogrend szempontjából meg nem engedhetők. Egyéb vonatkozásaiban a törvényjavaslat a munkabeszüntetések és a munkáskizárásokat és az ezek létesítésénél használt törvényes eszközöket, a törvényes magánjogi következmények fentartása mellett szabadon hagyja és általában azt az elvet vallja, hogy a munkaadók és munkások tulajdonképpen gazdasági harcra csak a közvetlenül érdekeltre korlátoztassanak, azok szabadsága egyáltalán ne érintessék.

(Ami a törvény nem tilt.)

A törvényjavaslat következő XXX-ik fejezete a törvényileg nem tiltott munkabeszüntetések és munkáskizárások eseteire nézve a békéltető és választott bírói eljárást szabályozza.

E fejezetnek az alapselve az, hogy a törvényileg el nem tiltható munkabeszüntetések és munkáskizárások káros hatásaival szemben az állam gazdasági érdekelt, de az érdekelt feleket is, gyors és hathatós békéltetői eljárással kell védeni. Ezért a törvényjavaslat XXX-ik fejezete a munkaadókat és a munkásokat a munkabeszüntetés vagy munkáskizárás kimondása, il-

Diákszerelem.

Irtá: Magyar Ilona.

I.

Mikor Jónás Géza a gimnázium hetedik osztályából megkapta a kitűnő bizonyítványt, társai csoportba verődtek a folyosó végén. Arcuk sápadt volt az izgalomtól s Petrovics, egy bácsmegyei gazdag szerb egyetlen fia, dühösen mondta:

— János nem a tanuláért lett eminens, fiúk! Látszott, hogy többet nem mer szólni, körülnézett és tétozva játszott az aranyos kézzelgombjával.

A többi diák kíváncsian várta szavát, a tehetetlen irigység mohó szomjával. Egy szöke, hirtelen nőtt legényke tágra meresztette a szemét a várakozásban.

Petrovics meg — mikor látta, hogy már égnek a türelmetlenségtől, — kihuzta magát egész nagy, délceg valójában s szinte vérvörösén az irigységtől, mondta:

— Nekem persze csak másodrendű a bizonyítványom, nem lettem eminens. Pedig hígyjétek el, én is kikurizálhattam volna, játszva!

A többi mondani valója már a torkába fulladt: két erős tenyér csattant jobbról-balról a képére:

— Most mond még egyszer, amit mondtál! — szolt Jónás Géza. A kalapjától kezdve, egész a cipője hegyéig végigszurta Petrovicsot a tekintetével, aztán háttal fordított neki és kiment.

Egy kis következménye aztán mégis lett a dolognak; a megsértett Petrovics erővel párbajozni akart s csak akkor állt el mégis a szándékától, mikor az igazgató kicsapással fenyegette.

Azzal az egész osztály tisztában volt, hogy mire célzott Petrovics a multkori szavával, mindnyájan tudták, hogy Jónás bejáratos az igazgató házába. Valami távoli atyafiság volt, ami összekötötte őt a Dubovay Dán családdal s ennek a rokonságnak a révén segített az igazgatónak naponta átnézegetni a jegyzeteket, (latin volt a Dán tantárgya). S ugyancsak ennek a szíves rokonságnak révén gyönyörködhetett az aranyfroufrous kis Margit titkos mosolyu szemeiben is...

II.

Különböben pedig ez a kis idill nem tartott tovább, mint egy csalfa délibábjáték, vagy egy illanó nyáreji álom.

Aféle bohó gyermekszerelem volt; gyenge, csenevész kis bimbó, ami lehervad, mielőtt még virággá fejlett volna.

Persze Jónás szemeiben másként volt mindez: előtte nagyfontosságú esemény számba ment egy-egy lopva váltott pillantás is, aztán a Margit arcának futó lángbaborulása, no meg a séták, ott a zöldlombos kerti fasorban.

Hogy a leány szerette-e, azt voltaképp nem lehet tudni. Csaknem egyidősek voltak s Margit valami asszonyi felsőbbbséggel bánt vele, sokszor mondta is:

— Tudja Géza, mindig az volt a vágyam: bárcsak egy bátyám lenne, nagyon tudnám szeretni! Istenem... Géza, ha maga az én testvérem volna!

A fiú, kinek arca még hamvas volt, mint egy gyermekleánynak, de vére már forrt, zavarodottan nézte:

— Gretchen!... én nem a bátyja szeretnék lenni!

A leány kacagott, hosszan és csengőn s a Polonin-hegy trillázva verte vissza a kacagást.

— Géza, magának igazán bolond ötletei vannak néha!

És Jónás félrefordította az arcát; módfelett ingerelte a leány kecsesen hátravetett kis feje, meg a piros szaténruhából előragyogó nyaka. Félt, hogy valamiképp odafut hozzá, s vörösre csókolja habfehér, gyöngye kis arcát, Margit pedig még arra is azt mondaná tán:

— Furcsa ötlet!

Nem is szolt hát semmit, csak nagyon komolyan nézett maga elé s a pálcájával az utszéli virágokat csapkodta.

A leány odalépett hozzá:

— Istenem, csak nem haragszik rám? — kérte szeliden. Két kacsóját belesimitotta a fiú tenyerébe s hozzá hajolt, hogy selymes haja érintette homlokát...

És Jónás nem bánta, hogy mit mond majd, hirtelen átkapta két karjával derekát és erősen magához szorította, az ajkaival meg ott keresgált az illatos frou-froui között...

letve fogantatása előtt, vagy az annak fogantatásától számított legkésőbb 48 óra alatt, kölesönös tárgyalások útján és ha ezek sikerre nem vezetnek, a békéltető bíróság előtt a békés megegyezés megkísérlésére kötelezi.

A XXXI. fejezet a döntő bíráskodást szabályozza s annak igénybevételét a géperejű közuti vasúti vállalatokban, továbbá azokban az üzemekben, amelyekben a XXIX. fejezet szerint a munkát összebeosztás alapján beszállítani vagy a munkásokat kizárni tilos, a munkaadó és az alkalmazottak vagy azok egy része közt támadt vitás ügyben a felekre nézve, amennyiben egymás közt megegyezni nem tudnak, kötelezővé teszi.

A XXXII. fejezet az ipari szervezetek közt a kötelező testületi szervezettel foglalkozik. E testületek a törvényjavaslat szerint háromfélék, ugyancsak ipartestületek, kereskedelmi testületek és egyes testületek. A törvény rendelkezései alá eső iparosoknak, kereskedőknek a testületek kötelezőbe kell tartozniuk. Ipari testületek és kereskedelmi testületet minden törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú város ugyancsak minden járás területén kell alakítani.

A testület politikai pártot, politikai, felekezeti vagy közmívelődési egyesületet nem alakíthat, ilyenekbe tagul be nem léphet, ilyeneket anyagilag nem támogathat, iparral, kereskedelemmel vagy az üzleti vállalkozás bármelyikével sem saját számlájára, sem bizományban nem foglalkozhatik.

Horvát vasutasok Rauch bánnál. Fővárosi tudósítónk jelenti: A horvát vasutasok ma küldöttségileg jártak Rauch báró horvát bánnál. Memorandumot adtak át a bánnak, amelyben arra kéri, hogy ne lépjen életbe Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek ama rendelete, amely szerint a jövőben a vasúti és műhelyi építkezéseknél csak magyarul tudó munkásokat lehet alkalmazni. A küldöttség szóoka kijelentette, hogy a rendelet szernyi horvát munkást foszt meg kenyerétől. A bán kijelentette, hogy a vasutasok dolgoit jól ismeri és érdekükben szólni is fog. A küldöttséghez intézett szavait így fejezte be a bán:

— Tovább már úgy sem lehet úgy, ahogy eddig volt!

— Nem bánom, ha az igazgató ur kicsapat is!...

Margit kibontakozott karjaiból, az egész teste szinte lángolt.

— Ez csunyaság! — dadogta a himzett kendőcskéjét szájához szorítva. — Most már én leszek, aki haragszik!

— De Gretchen! — könyörgött a fiu szeliden, — hisz gondolja, hogy bátyja vagyok!...

— Akkor is pofon ütém ezért, tudja!

Még mondani akart valamit, de a fásor végéből Dán tanár kemény hangja hallatszott:

— Hát ti itt lopjátok a napot? És a holnapi órarend? Tisztába vagyunk már vele, öcsém?

De hiszen bánta is most Jónás Géza a holnapi leckét; hát legfeljebb nem fekszik le az éjjel. Százszor ennyit is megért neki az az édes, lopott csók!

III.

Hanem ennek a bájos regének hamarosan vége szakadt. Az élet néha veszettül furcsán fejezi be a rózsaszínű tündérmeséket; olyan józan, közönséges, szürke fordulattal, hogy szinte megdöbben bele az ember.

Egy napon, (boszantóan szép, virágos nyári napon) kis fehér velinlapocskát talált Jónás az asztalán, amint estefelé hazavetődött a lakására.

Szórakozottan nézett a lapra, de mintha az egész papír csak egy névvel volna teleírva, egy jól ismert névvel... a többi elmosódott

HÉT SZÓÉRT egy évi államfogház.

Elítelt aradi szocialisták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Két szocialista vezér felett ítélkezett ma az aradi törvényszék. Szilágyi Kiss István, az aradi szociáldemokrata párt elnöke és Varga Ferenc, a párt titkára voltak a vádlottak, akiket az ügyészség izgatás vétségével vádolt. A bíróság szokatlanul szigorú ítélettel sújtotta őket: Varga Ferencet egy évi, Szilágyi Kiss Istvánt pedig hat havi államfogházra ítélte.

Az ügyről ezeket a részleteket írjuk: Az aradi szocialisták a múlt év október tizedikén nagy népgyűlést tartottak, amelyen körülbelül két-háromezer ember vett részt. A gyűlés szónokai Szilágyi Kiss István és Varga Ferenc voltak, akik a kormány politikáját bírálták erős szavakkal és. Szilágyi Kiss többek között ezeket mondta:

— Az urak nemcsak a munkásokra, hanem a választó polgárokat is becsapták. Ezeket nemcsak a kormányról, de az ország területéről is ki kellene tiltani, mert csálnak és hazudnak.

A hatóság részéről jelenlevő Berecz Ferenc alkapitány ekkor megvonta tőle a szót. A következő szónok Varga Ferenc volt, aki még kiméletlenebb szavakkal támadt a koalíciós kormány ellen:

— A kormány gyilkosa és ellensége a népnek — mondotta.

Az ügyészség Szilágyi Kiss István ellen nyilvános gyülekezeten osztály elleni izgatás miatt, Varga Ferenc ellen pedig az alkotmány intézménye elleni lázítás címén emelt vádat.

Ez ügyben az első tárgyalás június harmincadikán volt. A vádlottak tagadták, hogy az inkriminált kifejezéseket használták, de a tanuként kihallgatott Berecz Ferenc alkapitány, Pelkovičs Béla rendőrtiszt,

előtte s csak később, amint nyugodtabb lett egy kicsit, akkor értette meg, hogy a Dubovay Dán Endre egyetlen leánya im menyasszonya lett Sass doktornak, a gimnázium fiatal matézistanárnak.

Mikor elolvasta, szecesszió: árnyalatban vonult el előtte a mindenség: először is koromfekete lett, azután sohasem látott, vakító színek kápráztatták a szemét, míg végre, úgy egy jó félóra múltán, már csak szürkesség, rideg, vigasztalan szürkesség meredt rá mindenfelől!

Nem tudta elhatározni magát semmire; érezte, hogy valamit tenni kellene! De hát mit is tegyen, jóságos Isten?

Hisz ha szólna is, legfeljebb csak kinevetnék!

— Aludd ki magad, öcsém, és vigyázz, mert leszekundázlak! — mondaná az öreg Dán, gunyos kicsinyléssel veregetve a vállát.

És Margitka is kinevetné, ráhajtván szőke fejét a vőlegénye vállára:

— Géza, Géza, magának olyan bolond ötletei vannak sokszor!...

És hát csakugyan komikus is volna tán ő, az éretlen kis diágyerek, a Sass doktor elegáns, dölceg alakja mellett!

De hát akkor mit tegyen?

— Bánom is én! — csapott aztán tintafoltos íróasztalára. — Vigye el az ördög az egész hitvány világot, nem tanulok a holnapi latinból egy szót se!

továbbá Rasztig István és Böszörményi András detektívek egybehangzóan ellenük vallottak.

A ma megtartott folytatólagos tárgyaláson Köller János kir. ítélőtáblai bíró elnökölt, a vádat Fikker Károly dr. kir. ügyész képviselte. A törvényszék bűnnek mondotta ki a vádlottakat az izgatás vétségében és Szilágyi Kiss Istvánt hat havi, Varga Ferencet pedig egy évi államfogházra ítélte.

Az ügyész természetesen megnyugodott az ítéletben, a vádlottak azonban felbuzgáltak.

Lelőtték az ablakon keresztül.

Merénylet a szép Zsófi ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Különös bűntényről értesít bennünket tudósítónk az aradmegyei Szekudvarról. Azt jelenti, hogy eddig ismeretlen gonosztevők éjjel vadászfegyverrel belőttek egy földmives lakásába és az ablak mellett alvó egyik kis leányt halálosan megsebesítették.

Az eset részletei a következők:

E hó 22-én, keddről-szerdára virradó éjjel, ismeretlen tettes az ablakon át belőtt Jank Mitru szekudvari földmives házába s az anyjával együtt alvó 11 éves Maruca nevű leányt halálosan megsebesítette. A házban a tett elkövetésének idején az említettek kivül, még csak a nagyobbik, a 20 éves föltűnő szépségű leány: Zsófi volt, úgy, hogy ezek halálos félelmükben nemhogy kimentek volna, hanem meg sem mertek moccanni.

Mig a szomszédok a lövés zajára összefutottak, a tettes az éj leple alatt elmenekült. A szomszédok egy része — a bátrabb legények s férfiak — a tettes üldözésére indultak; átkutatták a kertet is, de eredménytelenül. Ez alatt a házbeliiek elküldtek orvosért, mivel a megsebezett leány erősen vérzett. A hamarosan megjelent Vessa György dr. közs. orvos rögtön gyógykezelés alá vette a sérültet; konstata, hogy a kis leánynak leelőttek két ujját s ezenkívül a serétek teljesen összeroncsolták bal kezét Megállapította továbbá, hogy sebe nagyon súlyos, de ha valami komplikáció nem adja elő magát, úgy meg lehet az élet számára menteni, de így is életén át nyomorék marad.

A csendőrséget még akkor éjjel értesítették az esetről. A csendőrök megindították a nyomozást s elsősorban is kihallgatták a házbeliakat. Ezek előadták, hogy nem is gondoltak arra, hogy ellenük ilyen gaztettet kövesse nek el, amennyiben mindenkivel a legjobb viszonyban vannak. A tragikus kimenetelű éjjeli megelőző estén a legkedélyesebben beszélgettek s csak későn feküdtek le. Ez az oka annak, hogy a szerencsétlenség megtörténteig semmiféle zajt nem hallottak. A csendőrök ama kérdésére, hogyan lehetséges az, hogy csak a leánynak történt baja s ennek is csak a kezét lötték meg, ezt adták elő: A kis leány, akit megsebeztek a fal felől aludt, anyjára támasztotta a kezét s azt az ablak párkányán felfelé tartotta. Az anyát a tettes nem láthatta, mivel az teljesen be volt takarva s így csakis a leány kezének célozhatott.

A nyomozás mindeddig csak azt derítette ki, hogy a golyó nem Marucának, hanem nejének: Zsófinak — a falu szépiének — volt szánva, amiért az több legény szerelmét vissza-

utasította. A nyomozást most ez irányban folytatják, de mindeddig eredménytelenül. Több gyanúsított legényt letartóztattak ugyan, de mindegyikük igazolni tudta alibijét s így azokat szabadon bocsájtották. A nyomozás tovább folyik.

A FUZIÓ.

Bajok a választójog körül.

Hirek Andrássy lemondásáról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 25.

Az utóbbi napokban, különösen Kossuth hazatérése óta, politikai körökben ismét szó esik a fuzióról. Azt beszélnek, hogy a kormánynak az a kívánsága, hogy a fuzió még a parlament összeülése előtt menjen végbe. Wekerle miniszterelnöknek Kossuth Ferenczel folytatott tanácskozása során is főleg ezt a kérdést vitatták meg. A kormánynak ugyanis az a nézete, hogy oly fontos reform, mint a választójog, csak egy egységes, tömör párttal vihető keresztül.

Mint értesülünk, szeptember közepére a koalíciós pártokat közös konferenciára fogják egybehozni, amelyen azután véglegesen dönteni fognak a fuzió dolgában. A konferencia elé már kész programot fognak terjeszteni, amelyet már most készítenek elő. Tudomásunk van róla, hogy egyrészt a kormány és az egyes pártok vezérével együtt, másrészt pedig a koalíciós pártok tekintélyes tagjai között élénk levélváltás folyik a fuzió kérdésében.

A pártok között általában meg van a hajlandóság az egyesülésre, csak a néppárt egy frakciója és a függetlenségi párt egy kisebb csoportja tesz még némi kifogásokat, illetve szabja meg külön feltételeit. A differenciák főleg a választójog körül merültek fel. A néppárt ellenzi a plurális választójogot, nem rokonszenvenek azszal a függetlenségi párt liberális töredéke se. Valószínű, hogy a fuzió létesítésével több néppárti és függetlenségi képviselő kiválik a kormányt támogató többségből. Ezzel az eshetőséggel a kormány is számol.

Két nap óta a politikusok közt azt a hírt terjesztik, hogy Andrássy választói reformja körül nagy nehézségek támadtak. Az egyik verzió szerint Kossuth és Apponyi nem feltétlen hível a plurális választói jognak, míg Wekerle miniszterelnök úgy nyilatkozott volna, hogy ilyen életbevágó reformot kár szótöbbséggel, illetve egy erős ellenséggel szemben nem tanácsos keresztülhajtani; a reformnak olyanak kell lenni, hogy az közmegnyugvást keltsen.

Suttognak arról is, hogy a királynak se tetszik a plurális választójog, de az udvar hajlandó ezt megadni, ha viszont a kormány garanciát vállal a létszámmemelés keresztülvételére. Beszélnek arról is, hogy a király még most se adta meg az előzetes szavazást Andrássy javaslatához. Természetesen mindezek inkább csak kombinációk, a valóság pedig az, hogy az utóbbi napokban tényleg újabb nehézségek merültek fel a választójog körül. Andrássy e miatt kedvetlen és ha most még nincs is ok a lemondására, nem lehetetlen, hogy az ősszel Andrássy már nem mint belügyminiszter fog megjelenni a parlamentben. Sokan utalnak arra, hogy amikor Andrássy bejelentette, hogy a választói reformot októberben okvetlenül előterjeszti, nagy nyomattal tette hozzá, hogy „ha még ezen a helyen leszek”.

AZ AUTO-LÓVASUT.

Szathmáry úi rajta,
Tanner Lajos hajtja,
Van-e, ki a fuziót
Szívvel nem óhajtja?

Elzüllött huszártisztek.

Magyar mánások sorsa Amerikában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Egy héttel ezelőtt irtunk arról az amerikai életpályáról, amely egy aradi fiatalembernek, Sándor (Silberberg) Oszkárnak lett sorsa Északamerika egyik déli tartományában. Sándor (Silberberg) Oszkár néhány héttel ezelőtt tért haza az Óceánon tuli világból, ahol két és fél esztendő alatt küzdelmekben, érdekességekben és veszedelmekben gazdag eseményeket élt át. A múlt héten bőven megemlékeztünk ezekről a kalandokról és megemlékeztünk akkor, hogy Sándor amerikai időzése alatt igen sok érdekes sorsu magyar emberrel találkozott. Osszejött többek között — mint említettük, Jekelfalussy István kamarással, Jekelfalussy Lajos mostani honvédelmi miniszter fiával, aki 1905. őszén egyik newyorki vendéglő pénztárosa volt. Sándor a múlt év őszén, mikor börtönből kiszabadult, ismét találkozott Newyorkban Jekelfalussy Istvánnal, akinek ekkor már jobban ment a dolga az amerikai világ városban.

Jekelfalussyt kívül több érdekes emberrel hozta össze a sors az Aradról Amerikába vetődött fiatalembert. Alkalmunk van most ezekről a találkozásokról Sándor Oszkár elbeszélése alapján egy-két igen érdekes dolgot ismertetni.

Huszárfőhadnagyból gyári munkás.

Sándor (Silberberg) Oszkár 1906-ban az Egyesült Államok legdélibb államában, Alabamában egy lockharti nagy iparvállalatnál volt alkalmazva mint tolmács és később mint munkafelügyelő. 1906. nyarán nagy vagonokban körülbelül 800 munkást hoztak a telepre, ahol Sándornak kellett őket átvenni. A munkások, akik között igen sok volt a magyar paraszt, éjjel érkeztek meg s az éjszakát a forró, rosz levegőjű, tulzsufolt vagonokban töltötték. Az éj folyamán azonban egyik magas, fess alaku,

szimpatikus kinézésű szőke fiatalember elhagyta a vaggont és egy utazó pokrócon az erdőben feküdt le. Sándor reggel megszólította ekkor a fiatalember magyarul elmondta, hogy nem képes negyven emberrel egy szobába aludni. A fiatalembernek megnyerő kinézése, szép magyar beszéde feltűnt Sándornak, aki őt erre a telepen a legkönnyebb munkára alkalmazta. Gyakran találkozott vele és lassanként megismerte a többi munkás közül nagyon is kiemelkedő embert. Megtudta, hogy az intelligens munkás egy nagyváradi ill. tősgű igen előkelő családból való huszárfőhadnagy, K... cs B...a, aki igen jó barátságba élt Kaffha Ignáccal, az akkor őrnagyi rangban Aradon szolgált katonatiszttel. K.-nak valam szerencsétlen szerelmi ügy következtében kellett mennie az országból. Amerikában sok szenvedésen ment keresztül. Sokáig állás nélkül bolyongott, majd egy newyorki fagyaltgyárban kapott munkát, de ott, mivel állandóan mezítláb kellett járnia, lábai erősen megsérültek. Innen jutott el a lockharti telepre, néhány hónapig ott dolgozott, de a rettenetes klímától nagyon megbetegedett. Ekkor az amerikai osztrák-magyar konzulátus útján Mobile városban, egy gyárban kapott állást. Ebben a gyárban is nehéz, keserves munkával tengeti életét az egykor délceg huszárfőhadnagy.

Az altábornagy fia.

Az atlantai fogházban, honnan tudvalevőleg Roosevelt köztársasági elnök kegyelme szabadította ki Sándort, volt neki még egy érdekes találkozása. Alig, hogy egy hetet töltött ott egy magányos cellában, behoztak mellé még egy rabot. Erről a rabról hamar kiderült, hogy szintén magyar ember, még pedig egy altábornagynak fia, aki Budapesten mint huszártiszt szolgált. Sok adóssága és egyéb rendezetlen ügyei miatt Newyorkba szökött, ahol apja összeköttetései révén egy pittsburgi banknál jó állást kapott. B. I. — így hívták a fiatal embert — ennél a banknál százezer dollárt sikerült és ezért az amerikai törvényszék elé került. A bíróság B.-t hat évi fegyházra ítélte.

Igy került B. ugyanabba a börtönbe, ahol Sándor fogva volt. A fegyencek közül vele bántak a legkimételetesebben. B. kitűnő rajzoló és litografáló volt. A börtön igazgatója az irodában alkalmazta őt és itt igen sok alkalma volt neki, hogy pénzt is keressen. Lefestette az egész börtönt és a képet elküldte a jamestowni világkiállításra. Különböző nős ember volt; New-Yorkban elvette egy magyar gyógyszerész leányát, aki, mialatt férje fegyházban ült, Pittsburgban lakott.

B. csak 1913-ban fog kiszabadulni az atlantai fegyházból.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Diszközygyűlés. Az aradi könyvnyomdászok „Gutenberg” dalköre ma, vasárnap d. e. 11 órakor tartja (a városháza kis tanácstermében) diszközygyűlését abból az alkalmából, hogy Kalmár Nándor aradi nyomdatulajdonost diszeinként megválasztotta. A diszközygyűlésen (a meghívottakon kívül is) vendégek szívesen láttnak. — A Dalkör esti 9 órakor a diszeink tiszteletére Szerenád-ot ad.

(*) A IV. kerületi Barabás Béla asztaltársaság ma este rendezheti értekezletét tart a Schmidt fivérek Fekete bárány vendéglőben, melyre a tagokat minél nagyobb számban való megjelenésre kéri az elnökség.

(*) Petőfi ünnepély. Augusztus hó 1-én rendez a negyedik ker. Barabás Béla jótékony célú asztaltársaság nagyobb szabású estélyt; Petőfi Sándor, hazánk nagy költője, halálának 59 évfordulója emlékéül ünnepeli, melynek sikere

érdekében az elnökség nagy tevékenységet fejt ki és ezáltal előrelátható, hogy úgy, mint az eddigi rendezett estélyek, ez is sikernek néz elő.

A talmi herceg és kamarása.

Huszártisztek kalandja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Nem tudjuk, vajon ártatlan tréfa, vagy a feltűnni vágyás vezette-e azt a két, Aradon is ismert katonatisztet, akiknek szerepléséről és hirtelen eltűnéséről oly sokat beszélnek most a regényes fekvésű erdélyi üdülő helyen, Tusnádfürdőn.

Anélkül, hogy a magunk részéről komolyan hitelt adnánk a két tiszt különös kalandjáról szóló hírek, beszámolóink róla egy tusnádi olvasónk levele alapján.

Néhány héttel ezelőtt — írja tusnádi olvasónk — nagy érdeklődést keltett a tusnádi nyaraló publikum körében az a hír, hogy a fürdőnek magasrangú vendégei vannak. A tusnádi Kristó szállóban ugyanis két rendkívül elegáns huszártiszt jelent meg, akik több szobás lakást béreltek. A tisztek egyike, egy alacsony termetű, szőke fiatal ember a fogadó vendégkönyvébe ezt írta be:

Odescalchi herceg és kamarása.

A szállótulajdonos természetesen örült a kiváló szerencsének, hogy ilyen előkelő vendégeket kapott és hódoló tisztelettel forgolódott a fontos ur körül, akinek minden kívánságát maga sietett teljesíteni. A hotelier egyúttal arról is gondoskodott, hogy a fürdő közönsége mielőbb tudomást szerezzen a főrangú üdülőről és magát értesítse, hogy ettől fogva a herceg kíséretével együtt állandó figyelem közepontja lett. Különösen a hölgyek kísérték mindennél vágyó, kíváncsi tekintettel a két fess katonatisztet, akiket azonban láthatólag feszélyezett a publikum érdeklődése.

Egy szép nyári délután a hercegnek mulató kedve támadt. A kamarással együtt kiült a szálló terraszára és egyre-másra rendelte a finom francia pezsgőt. Míg az üres palackok egész légiója sorakozott az asztal körül, amikor megérkeztek a cigányok is és zorra húzták a szebbnél-szebb magyar nótákat, amelyek hallatára a herceg bunak eresztette fontos fejét.

A mulatozás már jó ideje tartott, amikor arra felé vetődött délutáni sétájában egy aradi ember. Meglepetve hallotta a szokatlan időben a hangos zeneszót és kíváncsiságából betekintett a szállóba. Éppen ott találta a szállótulajdonos fiát, akit személyesen ismert és megkérdezte:

— Kik mulatnak ott?

A hotel jövődó tulajdonosa büszkén válaszolt:

— Egy fontos ur, Odescalchi herceg és a kamarása.

Az aradi ember ekkor a tisztek felé közelelt, hogy a herceget szemtől szembe láthassa. Mikor azonban odaért, meglepetve felkiáltott:

— Azt a szőke tiszteket ismerem. Sokszor láttam Aradon.

E szavaknak csodálatos hatása támadt. Mielőtt a tisztek az Arad szót meghallották, gyorsan felugrottak.

— Fizezni, — szól a kamarás.

Még csak meglepetéséből sem csudhatott fel a szállótulajdonos a mulatozás hirtelen abbahagyása miatt, a tisztek már kiegyenlítették az elfogyasztott italok árát, a cigányt kiflizzették, a főpincérnek a lakásuk árát, kocsi rendelték és egyenesen a vasúti állomáshoz

hajtattak. Ott felültek a Budapest felé menő legközelebbi vonatra és elhagyták a fürdőt.

Az illető aradi ember csak ekkor jött tudatára annak, hogy tulajdonképpen ő üldözte el Tusnádról a két katonatisztet, akik valóban adatokat jegyeztek be a szálló vendégkönyvébe és boldogan élvezték azt a tiszteletet és hódolatot, amelyre magas személyek iránt a szálló pincérhada és a fürdő egész közönsége viseltetett.

A dolog természetesen nem maradhatott titokban és az üdülő publikum között most állandó beszéd tárgya a tisztek humoros viselkedése.

Életunt törvényszéki bíró.

Halálba kergette egy ügyvéd?

Rejtélyes öngyilkos kísérlet.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, július 25.

Rejtélyes öngyilkossági kísérletet jelentenek Egerből. Egy ottani törvényszéki bíró revolverrel mellbe lőtte magát és most súlyos sebével a kórházban fekszik. A bíró ellen az utóbbi hónapokban több fegyelmi feljelentés érkezett, amelyek azal vádolták a bírót, hogy a vádlottaktól pénzt fogad el. Az utóbb érkezett táviratok szerint a bírót ebbe az örvénybe egy közismert egri ügyvéd sodorta, aki bűnre csábította a becsületes és derék embert.

Az öngyilkos kísérletről az első értesülésünk ez:

Egerből jelenti tudósítónk, hogy ott tegnap egy feltűnést keltő öngyilkossági kísérlet történt. Csanádi Ákos, az egri kir. törvényszék bírójának tegnap délután tízen két óra tájban lakásán mellbe lőtte magát. Csanádit könnyelmű élete adósságokba sodorta és az utóbbi időben több feljelentés érkezett ellene a törvényszék elnökéhez, hogy a bírói tisztességgel össze nem egyeztethető módon igyekszik kölcsönt szerezni. A feljelentések szerint a bíró leveleket küldözgetett a felmentett emberekhez s arra való hivatkozással, hogy felmentésükben neki is része van, pénzt kért tőlük kölcsön. Ezeknek a vádaknak az alapján a törvényszéki elnök fegyelmi vizsgálatot indított ellene. Tegnap teljes ülés volt a törvényszéken. A bírák már együtt ültek, mikor Csanádi a terembe lépett. Alighogy leült a helyére, két bíró felugrott és kijelentette, hogy ilyen emberrel, mint Csanádi nem tanácskozik. A szerencsétlen ember megtántorodott, majd balotihalványan kiestett a teremből és haza ment lakására. Ágyba feküdt és revolverével mellbe lőtte magát. A golyó a második és harmadik borda között akadt meg. Veszedelemes sebével az irgalmasok kórházába szállították. Állapota iránt a városban általános a részvétel.

Későbbi távirat ezt jelenti:

Csanádi Ákos az egri irgalmasok kórházában fekszik. A kórház egyik orvosa azt mondta a bíró állapotáról: Csanádi 10 milliméteres revolverrel lőtt mellébe. A golyó a baloldalon a 4. és 5. ik borda közé furódott. Este és éjjel nagyon rosszul volt, reggel eszméletre tért és bizni lehet, hogy ha komplikációk nem állanak be, felgyógyulhat.

A nyomozást Tóth Sándor egri alkaptány vezeti. Tóth az öngyilkosságról így nyilatkozott: Az öngyilkos semmiféle le-

velet vagy irást nem hagyott hátra. Ma délelőtt kihallgattam a kórházban. Azt mondta, hogy anyagi gondjai és ellenségeinek üldözése kergette halálba. Hogy nagy anyagi zavarai voltak, arról privátim és hivatalosan is tudomásom van. Egyéb ügyéről hivatalosan nincs tudomásom. Ez teljesen a törvényszék belső ügye.

Az öngyilkos kísérletnek azonban más szenzációs körülményei vannak, melyekről most Egerben széltében-hosszában beszélnek. Ezek szerint Csanádinak *büntársaság egy jónévű közismert egri ügyvéd*. Az ügyvéd kezében több ügy volt a bíró ellen. Végrehajításokat is vezetett ellene és folyton árverésekkel fenyegette. Mikor adósságai nagyon megnöttek, az ügyvéd tanácsolta neki, hogy honnan és miként szerezzen pénzt. Ő hajszolta fel neki a vesztegetőket, akik rendszerint az ügyvéd ügyfelei voltak. Csanádi, mielőtt az ügyvéddel megismerkedett volna, becsületes életet élt.

Az első karamból-pör.

Elitelt autobusz-soffőr.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A kihágási bíróság dolga megsaporodott. Az autobusz közlekedés folyamán előálló kisebb baleseteket, mint kihágásokat bírálják el. Ma volt az első ilyen mű tárgyalás Berecz Ferenc kihágási bíró hivatalos helyiségében. Szarvas Pált, a hármas számú gépkocsi soffőrtjét panaszoztatta be *Aradváros* és *Wilhelm* Lajos vendéglőse. A város egy kisdöntött élőfa árát követelte a soffőr, a vendéglős pedig az összeütközés alkalmával elszakadt nadrágját szándékozott megfizettetni.

A próbamenetek közben július 14-én történt az első autobusz-összeütközés.

Reggel egy kilenc óra tájban a vasút felől jött a hármas és a hatos számú autobusz. A hatos számú, melyet Szarvas soffőr hajtott, jó nagy távolságban haladt a hármas mögött, melyen Mészáros soffőr tartotta a kormányt.

Szarvasnak az volt a terve, hogy kocsijával a messze előtte haladó hármas elébe vág és ezért teljes sebességet adott gépének, dacára, hogy a József főherceg uton, hol az eset történt, a reggeli órákban rendszerint igen nagy kocsiforgalom bonyolódik le.

A sebesen száguldozó hatos autobusz az Andrási ház előtt érte utól a hármas, mely éppen az utolsó pillanatban egy kissé oldalra kanyarodott, hogy a szembejövő teherkocsi és bérkocsi elöl kitérhessen.

Ez volt a baj előidézője. Szarvas, a hatos kocsi vezetője az utolsó pillanatban már nem volt képes sem fékezni, sem irányt változtatni, úgy, hogy az összeütközést elkerülni nem lehetett. A hátul jövő hatos számú teljes erővel ütközött bele a hármas számú autobuszba, melynek tengelye hatalmas lökés következtében eltört. A hátulso kocsi pedig tövesről szakított ki egy akácfát és bár a vezető teljes erővel fékezett, mégis felszaladt a gyalogútra és az arra haladó *Wilhelm* Lajos vendéglőst előlörte és rajta megiehező sérülést okozott. Feljelentés folytán az ügy *Berecz* Ferenc kihágási bíró elé került, aki ma, a felek és tanúk kihallgatása után *Szarvas* Pál soffőrt 10 koronás pénzbüntetésre ítélte s arra kötelezte, hogy 14 napon belül a város pénztárába fizessen öt koronát a kisdöntött fáért. *Wilhelm* Lajost kártérítési keresetével a polgári bírósághoz utasította.

Az elharácsolt örökség.

A közjegyző és ügyvéd büne.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Rendkívül szövevényes és a szereplő sze mélyeknél fogva érdekes örökösödési bűnpör foglalkoztatja a fővárosi bíróságot, meg a rendőrséget. Egy magával tehetetlen és a hivatalos eljárások utvestőjében járatlan öreg-asszonyt lelkiismeretlen, bűnös fondorlattal teljesen kiforgatták százhuszezer korona értékű örökségből. A szegénységbe taszított asszony most bírói úton igyekszik visszaszerezni elor zott vagyonát, amelyben két év óta hamisítók és sikkasztók dúskálnak.

Grossmann István budapesti pällér két évvel ezelőtt fiatalon, harmincöt éves korában meghalt tüdővészben. Igen takarékos életet élt, valósággal koplalt, hogy a garasokat egymás mellé rakosgathassa. Rövidre szabott életében sikerült is szép vagyont összekuporgatnia. Halála után hátrahagyott egy üres házelket a Lillom-utcában, értékpapirokat, sorsjegyeket, készpénzt, összesen százhuszezer korona értékben. A szorgalmas munkásember három-emeletes házat akart építeni az üres telekre, de a terve megvalósítását megakadályozta a halál.

Közvetlenül halála előtt végrendeletileg két vagyonekezelőt rendelt ki, két iparost, akik közül az egyik anyagilag is lekötelezettje volt, amennyiben Grossmann huszezer korona váltó kölcsönt adott neki. A megbízottak néhány nappal a haláleset után egy fővárosi közjegyzőt vettek maguk mellé és fölkeresték az elhunyt egyetlen hozzátartozóját és örökösét, nyolcvannégy éves édes anyját, özvegy Grossmann Józsefné, Lichnovszky Erzsébetet. A végrendelet egyik végrehajtója előadta az öreg asszonynak, hogy huszezer koronával adósa, amelyről váltót hagyott Grossmann. A váltó már akkor az asszony birtokában volt, akivel az adós abban állapodott meg, hogy a váltó kölcsönre egyelőre nem törleszt, hanem havonként 80 korona kamatot fog fizetni.

— Miért hostak közjegyzőt? — kérdezte özvegy Grossmanné.

— Hogy erről a megállapodásról írást csináljunk — volt a felvilágosítás.

És írást csináltattak a közjegyzővel. Az okirat tartalma azonban nem felelt meg az adott felvilágosításnak, mert abban a közjegyző írásban az öreg anyóka elismerte, hogy fia vagyonát a megbízottak öröklik és ennek fejében neki havonként nyolcvan korona tartásdíjat fizetnek. Grossmanné analfabéta lévén, abban a hiszemben, hogy a huszezer koronás váltókölcsönről van szó, késjegyével aláírta az okiratot. S ezt az egész tárgyalást végighallgatta a klr. közjegyző, az okirat megszerkesztője.

A két vagyonekezelő leltatta az írást és boldogan rohant a hagyatéki bírósághoz, azsal a kérelemmel, hogy a hagyatékot nekik szavatolják be. Minthogy az okirat rendben volt, az elé nem gördült akadály.

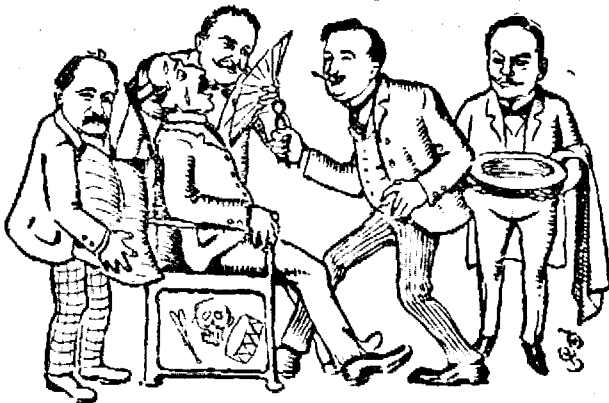
A „vagyonekezelők” bűnös munkája ezzel még nem fejeződött be. Grossmann István ugyanis 80.000 korona készpénzt is hagyott hátra, amelyet a Pesti Hazai Takarékpénztár kezelésére bízott. A takarékpénztárcsét egy fővárosi, igen előkelő és nagy hírű ügyvédnél helyezte el. A harmincezer koronás betétről természetesen tudomásuk volt a vagyonekezelőknek is, de erről a hagyatéki bíróság előtt bölcsen hallgattak. És hallgatott az ügyvéd is, aki dús gazdag és igen jó hírnévnek örvendő.

Az özvegy közben megbetegedett s egy évet részint kórházban, részint sárdában töltött el. Amikor felgyógyult, fölkereste az ügyvédet s kérte a takarékpénztárát. Az ügyvéd nagy szemeket meresztett az asszonyra s emígyen világosította föl a tévedésről:

— Édes lelkem, magának nincs vagyona, az örökségét a két végrendeleti végrehajtó kapta meg.

Grossmanné ekkor kapott csak észhez. Szaladt fűhöz fához, míg végre megjutta a teljes valóságot. Pórgári pört indított a közjegyző okirat érvénytelenítésére és bűnvádi följelentést tett ama két megbízott ellen, akik kiforgatták az örökségből. Az ügyvéd és a közjegyző ellen kifejezetten nem tett följelentést, mert azoknak a dolguk, mint hivatalból üldözendő bűncselekmények, az ügyességre tartozik.

KÉP AZ ADÓKIVETÉSRŐL.

Hosszú hétbe olvadnak napok át,
Huzogatják az adózó fogát.

S a bizottság parancsként tette ki:
Hogy ez a műtét ne fájjon neki.

Hogy elfoglalja szegény a helyet
Legyezzeti *Domonkos* a fejet:

S teste alá egy hatyú tollú széles
Párnát terít szeretettel az-Éles.

S mire megtudja, hogy mennyit fizet,
Szalay hoz neki langyos vizet.

S a foghuzót intik mindannyian,
„Csak kiméletesen, édes fiam!”

Gromon báró állapota.

Veszélyen kívül.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 25

A nagybeteg volt államtitkár tul van a krízisen. Már az éjszaka nem is volt orvos az ágya mellett. Az ápolónő virasztott a betegnél, aki jól aludt.

A mint az inspekción orvos, Badics József dr. ma reggel hét órakor a vizsgálat után távozott, a beteg báró egy gulyást rendelt a közeli vendéglőből. Cseresznyekompót és két deci tokaji bort fogyasztott el a gulyáshoz. Egy jó ideig ébren volt, szolgájával váltott egy két szót, azután elaludt. Az éjjelt nyugodtan, köhögéstől nem zavarva aludta át.

Kovács tanár nyolc órakor ment el a nagybetegtől, akinek megmondta, hogy mest már mellőzheti az orvosi inspekción.

Gromon látszólag megkönnyebbült a tanár e kijelentésére és melegen megszoritotta Kovács professzor kezét.

— Köszönöm a fáradozását, tanár ur — mondta hálálkodva.

Amikor a tanár elment, a volt államtitkár kérdezősködött szolgájánál, hogy

kik érdeklődtek a délután folyamán hogy-léte felől.

Apponyi Lajos gróf udvarnagy nevének említésekor a báró ezeket mondta:

— Jól esik, hogy régi barátaim a megpróbáltatás napjaiban sem hagynak magamra.

A látogató-ivre nevüket még a következők jegyezték föl: Lányi Bertalan, Göröncsér, Elischer Vilmos dr., Farkasházy Benő, Gerbeaud Emil, Zichy gróf és grófné, Haggemacher Róbert, Pallavicini György gróf, Barabás Kálmán, Wodiáner Albert báró és Podmaniczky Lajos.

Ma korán reggel érdeklődött egy detektiv utján a főkapitány, Boda Dezső dr. is.

A tegnap esti orvosi jelentés a következő:

Láz nincs. Tüdőlob szűk térre szorítkozik s oldódik. Erőbeli állapot javul; étvágy jó.

Ez az utolsó orvosi bulettin. Többet most már egyelőre nem adnak ki.

NYÁR VAN.

A furfangos kardalosnő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A nyári szinkör tájéka esténként, előadás után úgy fest, mintha az emberek a primadennát várnák, hogy kifogják kocsijából a lovakat. Vidám bankitjuk, kalandvagyó szalmaözvegyek, ifjak és öregek körülállják a kis ajtót és várják, invitálják barátságos estebédre a színésznőket és a vendéglőkben aztán vígan folyik a vacsora, a flört és a pezsgő.

Négy nappal ezelőtt érdekes eset történt. A bejáratnál két fiatalember várakozott. Az egyik csak tavaly nősült s most szalma, a másik szintén szalma — kalapot hordott s jó módu hivatalnok. Az előadásnak vége volt s a kis ajtón sorba jöttek ki a kóristalányok. A két ur nagy báran odalépett két leányhoz és néhány perc múlva vidám vacsorához ültek a párok.

A közbeeső rész nem érdekes. Másnap reggel egy szállodában a következő jelenet játszódott le:

— Te csak aludj tovább, kicsikém, nekem mennem kell — mondta a szalmaözvegy.

— Jó, jó, de előbb intézzük el a dolog pénzügyi részét, — mondta a leány.

— Nincs nálam pénz, majd holnap, holnap.

A férfi erre öltözni kezdett. Ez azonban nehezen ment, mert egy fontos ruhadarabját nem találta sehol.

— Az ördög vigye, felöltözöm én e nélkül is, — szolt és elrohant.

Másnap reggel a szalmaözvegynek egy kis rózsaszínű levelet hozott a posta. A kis levélke szinte majd elveszett a goromba, rideg, száraz üzleti levelek között és szóltett ilyeténképen:

Kedves öregem!

Maga egy házasság-szédelgő. Hisz magának felesége van! Tudja meg, hogy eldugtam a maga monogrammos zöldselyem izéjét s ha nem küld nekem azonnal háromszáz koronát, a fehérműt, mint hűtlensége jelét, elküldöm a feleségének.

A kalandvagyó szalmaözvegy szörnyen megijedt. Hogyne, hisz ha a felesége a korpis deliktit meglátja, lesz patália és válópör. Azonban nem hagyta el mégsem a hidegvér. Megizente a lányak, hogy ha beváltja fenyegetését, azonnal feljeleníti

szarolásért. A dolog vége az lett, hogy a zöld se-lyem ruhadarab visszakerült a tulajdonosához. A bíróságon kívül kötött egyezség ötven koronába került.

A fehértemplomi Gotterhalte-botrány.

A polgármester nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 25

Ismeretes a fehértemplomi Gotterhalte botrány. Amikor Lipót Szalvátor főherceg pár hét előtt ott járt tiszteletére banket-et rendeztek a város vezetői. A lakomán a katonabanda elhuzta a Gotterhaltét, amelynek hallatára Dsida Lajos polgár-mester ülve maradt, habár mellette min-denki fölugrált a császár himnusz hallá-tára. Ezért a polgármester ellen a köz-gyűlés fegyelmi vizsgálatot indított. A közgyűlésen jobbra császárimádó pán-germánok vettek részt s azok erőszakos-ságának tulajdonítható a fegyelmi vizgá-lat elrendelése.

A fehértemplomi polgármester, aki most Tátrafüreden üdül, a következő nyi-latkozatban mondja el a csuf botrány tör-ténetét:

Igen tisztelt Szerkesztő ur? A sok port felvert fehértemplomi esete vonatkozólag, mely legmélyebb sajnálatomra magának a városnak kevés dicsőséget fog szerezni, két megjeg-yést teszek:

Az első az, hogy engem semmiféle tün-tető szándék nem vezérelt akkor, amikor mint magán ember egy nyilvános vendéglő helyi-ségében a Gotterhalte elhangzása alatt nem állottam fel és ezt a körülményt akkor, mikor szabadságra mentem, zárt borlétkban hátra-hagytam s a közgyűlésen valószínűleg felolva-sított nyilatkozatban hangsúlyoztam is.

A második, amit ki kell jelentenem az: hogy én ezért az eljárásomért senkitől bocsá-natot vagy elnézést nem kértem.

Megyeinkben köztudomású dolog, hogy majdnem két évtizedre terjedő, a magyar ál-lamesszeme és városunk érdekében kifejtett be-csületes munkásságom után jutottam csak a jobb belátásra tért német parasztagazdák több-ségével — igaz, csokoly szótöbbséggel — a polgármesteri székbe, amelyet, ha tetteimben az opportunitás vezérelt volna, bizonyára jóval előbb értem volna el. De éppen megalkuvást nem tűrő eljárásom úgy az államt, mint városi avagy községben eredményezte azt, hogy azok, akik politikai aspirációinak útját állom, négy héttel a szóbanforgó eset megőrlénte után és ezt is, távolléteimet felhasználva, az ellenem folytatott hajszát győzelemre vere-hették.

Azok, akik a fehértemplomi viszonyokat csak távolról is ismerik, nem fognak csodál-kosni azon, hogy 106 szavazatra jogosult po-lyglott nemzeti városl képviselőtestületi tag között akadt 32 olyan, aki bármely alkalmat felhasznál arra, hogy szüravrt keltsen és a zavarosban halászon.

Hangsúlyoztam emeltem ki azt is, hogy az ellenem készülő hajszát elől egyáltalában nem akarlam kitérni, mert teljes négy héttig szembe-néztem a támadásnak és csak mikor már meg

rongált egészségem helyreállítása végett elodás-hatlan szüksége merült fel távozásomnak, hagy-tam el működésem helyét.

Midőn e soraim szíves felvételét kérem, maradtam hazaíllás tisztelettel

Tátrafüred, 1908. júl. 24.

Dsida Lajos,

Fehértemplom város polgármestere.

Szökés a sofförrel.

Juhar Kutylus levele egy újság-íróhoz.

Kedves író!

Ha jól emlékszem, maga az a vöröshaju és rojtos nadrágot viselő szerkesztő ur, a kit az Agg-legény-liga park ünnepélyén nekem Zubor Bandi így mutatott be:

— Koócs Simeon szerkesztő ur, a Jelenvoltak című rovat vezetője.

Ennélfogva maga kezdett nekem imponálni, ha bár elég szemtelen volt, hogy a nevemet nem írta ki Juhar Kutylusnak, hanem Juhar Katalinnak, Ka-talin volt az öregapja és különben is többször lát-tam magát egy festett hajú magán-nővel, aki a gar-dedamot nélkülözni szokta, ennél fogva magához fordul a bizalmam és kérem írja ki valahogy szépen, a lapba, a nélkül, hogy tudná, hogy én voltam, de azért akik pukladnának ezért az esetemet azok még is sejtseék, szóval valami butaságot ebben a rovatban.

A miről tracscolnak.

Ebből maga mindent tud, a minthogy azt hall-hatta, hogy a piszok Sündike megkerült, egyáltalá-ban nem volt Gainán, hanem valamelyik tanyán be-csuszott és a parasztyereket megtanította bak-kozni, csak hogy ráakadtunk, Jezusom.

Mindez azonban nem tartozik az ügyhöz, ame-lyet maga, kedves író, meg fog szerkeszteni és hozzá fog valamit hazudni. Az autbuszunk már Kurtic-on tul bűzölt, amikor keresni kezdtem vala-kit, akivel kokettáljak, nem kacérságból teszem, hisz ösmer, de elvégre az ember, ha leány is, nem akar elmaradni a társaságból, hát képzelje, nem volt ott senki más, csak a sofför, rapos, kefe ba-juszu ember volt és két krajcáros szivart szitt, hát nekem ez igen imponált.

Lementem az imperiálról és a földszinten be-szélgettem vele az ablakon keresztül.

— Maga sofför? — kérdeztem.

— Hogyne.

— Így született?

— Nem. Azelőtt táncmester voltam. De hát az ember halad, egyre halad.

— Mondja, sofför, nem unja még?

— Ezt a mesterséget? Dehogyn. Az ember egy-szer jobbra csavarja a kereket, egyszer balra. Csupa változatosság ez.

— No, változatosabbat is tudnék. Mondja sof-för, néz ön?

— Mint sofför, még nem.

— Hogy érti ezt?

— Mint táncmesternek volt egy feleségem, mint női szabásznak is volt és eöb, mint hajó-hinta alkalmazottnak, szintén. Egy egy. Még most is meg vannak, de egy se aktív.

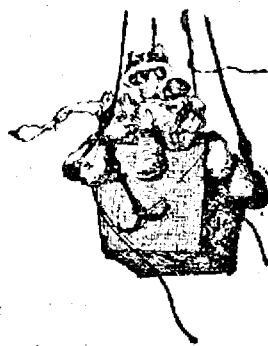
Képzelteti, hogy mennyire megtetszett nekem ez az ember és a további beszélgetés során kiderült, hogy a sofföröket meg szokták szoktatni a herceg-nők, amire a mi sofförünk megjegyezte, hogy ő nem olyan nagyravágó ember és különben is fűtyül a hercegnőkre, ellenben, ha valaki csines, azt ő előbbre helyezi a koronánál, kurcudgut elhatároztuk, hogy meg lesz szoktatva.

A dolog sokkal nehezebb, mint a hogy maguk a lapban szokták táviratozni, nehezen hagyhatuk el egyszerre föltűnés nélkül az autbuszt és külön-ben is a piszok Sündike mindig a sarkunkban volt,

ezért új tervet gondoltunk ki, amely nagy szenzá-ciót rejt maguknak és ezt megírhatja ilyen címmel:

Szenadciós regény a levegőben.

A sofförnek van egy barátja a Benoid gyárban, aki föltalálta a repülőgépet, a mely úgy repül, mint egy nagy, ezzel előjő elibünk és megfogom ezen szoktatni a soffört, egyenesen Ausseebe szokunk, a hol megfogom magam interjuvultatni mind a fiatal szerkesztőktől.

De addig is magának megakartam írni a dol-got, hogy tegye be a lapba és írják meg, olyan cukrosan, mint a hogy a Schwéfel Zézi visszament partiját megírták, igen neveltünk, ámbar jobb ha meg nem írja, mert a papa esetleg felbőszül és ilyenkor úgy forog a sreme, mint egy régi divatu-valcertáncos, tehát elvárom a lovagias diszkrétójából, hogy hallgatni fog mint a sir és én különben is le-tagadok mindent, tehát szemtelenség lenne, ha a családi életembe nyulna és ezért hallgasson, egyéb-ként csókolhatja a kezem. J. Kutylus:

Fröccs.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A tanítónő, életkép. Ester: Tatarjárás, operet. Hétfe: Bajazzók, opera. Déry Jenő felléptével. Nagyszabású hangverseny. A karszemélyzet jutalom-játéka.

Kedd: Az ördög, vígjáték.

Szerda: Madarász, operett. Rubos Árpád fel-léptével.

Csütörtök: Szókimondó asszonyság, szin-mű. Gál Gyula felléptével.

Péntek: A biboros, dráma. Gál Gyula fel-léptével.

Sombat: Mercadet, szinmű. Gál Gyula fel-léptével.

Vasárnap: Becstelenek, szinmű. Gál Gyula felléptével. Utolsó előadás.

* A polgármester ur. Egy öreg Kadelburg darab, — amelynek egyéb igénye nincs, min-hogy szívesen nevéssenek rajta — volt a ke-rete Tapolczai bucsu-vendégszereplésének és egy szép rendezésében és játékában tökéletes előadásnak. Tapolczai utolsó estéje bizonynyal a legjobbak közül való, amelyekkel itt mély nyomokat hagy maga után. A színek ma pa-sarul váltakoztak játékában, amely nemcsak a szeretetreméltó volta révén hódított, hanem a pillanatról-pillanatra kihasználó, öntudatos mű-vész-munka erejével imponált. A közönség az ünneplésnek külső formáival is körül-vette; babérkoszorút nyújtottak föl neki és a második felvonás végén négyszer ötször kihívták, s végül a tenyerek végkimerülése szabott határt az ovációnak. A többi szereplő, különösen Szendrey, Várnay és Novák Ión értékesen és kiemelkedően adták a maguk művészetéből ethet az esthez. Följegyezni való, ritka est volt, amelyen a kisebb szerep-lők is helyi állottak; lelkiismeretes bírálat alig teltetne egyebet, minthogy az egész színlapot leközdje s valamennyi szereplőt egy jó, de-megszolgált osztályzat alá sorozza.

* Gál Gyula vendégszereplése Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésze, aki múltkor vendégszereplésével elragadtatta az aradi közönséget, ezen a héten ismét négy

estén lép fel a színpadon. A művész első fellépése csütörtökön lesz a Szókimondó asszony-ság című színműben, amelyben Napoleon szerepét, egyik legelőkelesebb alakítását játssza. Pénteken a bíbors címszerepét játssza. Szombaton udonságban lép fel Gál Gyula. Balsacnak, a világhírű regényírónak egy dramatizált regényében, a Mercadet-ben lép fel. Ezt a darabot a szezon végén adják a Nemzeti Színházban először sikerrel. Gál Gyula utolsó fellépése vasárnapon lesz a Becstelenek-ben. Ez lesz a nyári színházban az utolsó előadás.

* Uj zeneművek. Pálkás Bélának, ennek a zseniális zeneszerzőnek, aki minden újabb dalával egyre nagyobb dicsőséget szerez a magyar dalköltészetnek — egy csárdása és négy eredeti magyar nótája jelent meg Kerpel Izsó aradi zeneműkereskedő kiadásában. E dalokat, melyeknek szövegét és dallamát is Pálkás szerezte, a zenekedvelő közönség mint értékes zenealkotásokat, osztatlan tejsírral fogadta. Igen rövid idő múlva éppen úgy megfogja hódítani a szép magyar nótá híveit, mint a hogyan ezt Fráter Loránt és Dóczy József szerzeményei tették. A csinosan kiállított füzet címe: „Iluska csárdása és 4 eredeti magyar nóta”; kapható a kiadónál, Kerpel Izsó könyvkereskedésében és minden helybeli könyvkereskedésben. Ára 2 korona.

* A karszemélyzet jutalomjátéka. Hétfőn a kórus névtelen hőseinek jutalomjátéka lesz a téli színház helyéül. A jutalomjáték programja rendkívül érdekes. Leon Cavallo világhírű operatőre, a Bajszok körül színpadon ebben vendégként Déry Jenő, a budapesti Operaház kiváló művésze, az aradi közönség régi kedvence lép fel. Az operát nagyszabású hangverseny követi, amelyben részt vesznek Bing János a kiváló aradi hangverseny-énekes, Tapolczai Dózsa, a Vigaszínház művésze és az aradi társulatból Wlassák Vilma és Faludy Károly. Külön száma lesz a vendégművész Déry Jenőnek is.

* A színpad utolsó hete. Ezen a héten játszanak utoljára az idén a Nyári Színházban, aztán a társulat megkezd a kététhetes színi repülését Hódmezővásárhelyen. Ezen az utolsó héten a műsorát érdekessé teszi a sok vendégzenei és az ügyesen csoportosított darabok. Kedden délután Molnár Ferencnek most már világhírű vigjátéka, Az ördög körül színpadon, amely a téli idényben kedvenc darabja volt a közönségnek. Szerdán Milöcker híres operettjét, a Madarass-t játsszák. Ebben vendégkép lép fel Rubos Arpád, az aradi közönség régi kedvence.

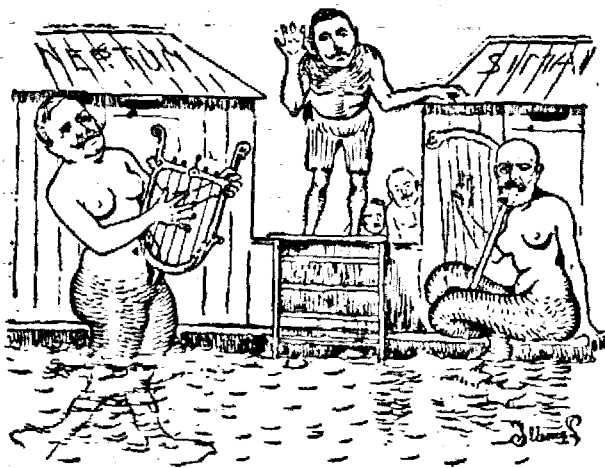
* A Thália Menyházán. Az aradi Thália Műkedvelő Egylet holnap, vasárnap este tartja művészestélyét Menyházán. Az estélyre már előre megváltotta belépőjegye, úgy az egész fűrdőközönség, mint a környék számottevő intelligenciája. Az est műsora nagyon változatos.

* Az Uránia színházban ma este színpadon kerülő képek méltó folytatását képezik az eddigi, mindenkor nagy gonddal és jó ízléssel összeállított műsoroknak. A „Gladiátorok harca” című film remek változatokba reprodukálva azokat az izgalmas jeleneteket, amidőn a Néró római császár korabeli gladiátorok véres párbajt vívtak egymással. Minthogy azonban ez a zsarnokuralkodó csak akkor érezte jól magát, ha vérben fürödhetett, gyakran százával dobta odalegjobb katonáit a fenevadak elé, amely egyenetlen harcban persze ezek a szegény páriák huzták a rövidebbet. Ugyancsak nagy hatása, az érdeklődést teljesen lebilincselő felvétel a Keleti nőrábiás is, mely szenzációs felvételű képhez a mai műsorban még egy csomó tanulságos és kacagtató kép is sorakozik.

* Egy képről. A butorszövegkezet kirakataiban egy olajfestmény vonja magára a korsón sötétlők figyelmét. A kép, amelyet Meisel Géza festett, egy nőfejet ábrázol. Ezen a festményen nem az a tucat tanulmányfejjel találkozunk, amelyeket fiatal piktorok festenek nagy előszeretettel, hanem egy komoly, tehetséges munkával. A kép értékét emeli még az is, hogy a készítője nem hívatásos festő.

* Köszönetnyilvánítás. Az alábbi sorok közzétételére kerestünk fel: Szendrey Mihály ur, az aradi Nemzeti Színház igazgatója az aradi Rendőrség és Tűzvédelem Nyugdíjpénztárához Segélyező Egyesületének a mai előadás jövedelméből 300 koronát volt szíves adományozni. Ezért a nemcsak emberbaráti szeretetért ezúton fejezi ki legmélyebb köszönetét az egyesület nevében — Zúbor Andor vezérigazgató.

Az aradi szirének.

Vizből hangzik csábos ének, — hívnek csalsz a szirének; — hogy a nap fölkel ragyogva — csalogatnak a habokba; — szép időbe, rossz időbe, — uszogatnak a fürdőbe.

Zeng az egyik: „Ó halandó, — ki tested vagy megmosandó, — a ki csurom-izzadt háttal — futsz a poros utcán által, — kinek (rossz ugyan bevallnod) — idehaza kell nyaralnod, — itt keresed ah, elkésett — júliusi üdüléset; — a ruhádat leoldozván, — jer a hűs Marosba, hozzám. — Ennél kedves nincsen máma, — puha párna a hulláma, — csodatevő az iszapja, — a köszvényt, csúzt agyoncsapja; — és mily szellős, milyen finom, — átlátszó a hölgykabinom! — Lubickolhatsz, napkuzázhatsz, — megvigasztal minden rosszba: — gyertek, gyertek a Marosba.

Hogy a vég-akkordot hallja, — amaz gyújt rá most a dalra. — „Művelt ember, tíz év óta, — nem jár semminő folyóba. — A folyó úgy fűt, mint a szén: — a mi lehűt: csak a bázén. — Vize hideg, kristálytiszt, — nem jár abba hal, gillsza, — és a vize, éjjel-nappal, — olyan mint a fagyalt, habbal; — s a mi a fő, meg kell adni; — nem lehet beléfuladni!”

Melyik lesz a büszke győző? — tévővázik a fürdőző. — Oly bájosan szólnak, szépen: — ide vagy amoda lépjen? — Belépne, de végül zordul, — hátralép, majd visszafordul. — Jobb lesz tán felöltözködni; — *muszáj* nekem megfürödni?,”

Leányszöktető orvos.

Letartóztatás az örömtanyán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A vonat-on tegnap szállítottak haza Miskolcra, szüleikhez egy feltűnő szépségű leánykát, akit egy *előkelő állású orvos csábított el és szöktetett el* Debrecenbe. A hiszékeny, szerelmes kis baktist meglejtették a szerelmet haszudó vallomások és a fiatal leány belekerült a bűnös élet forgatagába. A szülés útjáról azonban kimentette aggódó édesanyja, akinek sürgönyére a debreceni rendőrség letartóztatta a leánykát és hazakísértette Miskolcra.

Az érdekes részletekben bővelkedő leányszöktetés részleteit itt következik:

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy a debreceni állomáson egy csinos fiatal leány és egy elegánsan öltözködött ur lépett ki. A fiatal pár bejött a városba és egyik szállóban bérelt lakást. Ott éltek boldogan egész ma reggelig. Ekkor egy, a debreceni rendőrséghez küldött

távírat véget vetett mindennek: leleplezték a fiatalokat, a távirat szerint a leánykát *Grünstein Zsennének* hívják és egy igen gazdag miskolci özvegyasszony leánya. Az orvos nevét nem említette, csupán azt kérte a rendőrségtől, hogy a leányt azonnal vezessék haza anyjához.

A rendőrség természetesen azonnal megindította a nyomozást és csakhamar sikerült a leány hollétét felfedezni. Az orvos — úgy látszik — neszét vette a nyomozásnak, mert megszökött a városból, a magára hagyott lány pedig bűnös kezek áldozata lett, mert már egy éjjeli mulatóba szegődött el. Itt talált rá Tóth detektív, aki letartóztatta és a bűnügyi osztályra kísérte.

A rendőrségen kihallgatták a szerencsétlen baktist, akit aztán Tóth detektív kísért haza Miskolcra és átvételi elismervény mellett adta át az ottani rendőrségnek. A szerencsétlen lány édesanyja bűnvádi feljelentést tett a csábító orvos ellen.

Kalandos hírek

a VII. hadtest mozgósításáról.

Egy temesvári lap szenzációja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A legutóbbi balkáni eseményeket s különösen a török birodalomban kitört forradalmat általános érdeklődéssel kísérik azok az európai hatalmak, amelyek mindig készek a Balkán félszigeten támadt zavarokat a saját előnyükre kihasználni.

Különösen az osztrák-magyar monarchia intéző köreiből vár fontos misszió a török-bolgár konfliktus megoldásánál. Boszniában elvállalt küldetésüknél fogva ugyanis mi reánk vár a rendcsinálás feladata, amely első sorban a *hadsereg mozgósításában nyilvánul meg.*

A Balkánhoz legközelebb eső hadtesteket veszi a hadvezetőség természetesen számításba, mert ezeknek összpontosítása, utnak indítása és szállítása jár legkevesebb idő veszteséggel s ezeknek vezetősége ismeri legjobban a Balkán földrajzi, élelmezési és hadászati szempontból mérlegelendő viszonyait.

A mozgósítási készülődések, úgy látszik, már folynak. Ezt bizonyítja a „*Temesvarer Zeitung*” mai számának feltűnést keltő távirata. Ezt azért tartjuk figyelemreméltónak, mert a T. Z. a VII. hadtest székhelyén jelenik meg s így bizonyára informálva van katonai eseményekről.

A szóban forgó közlemény így szól:

Budapestről jelenti nekünk egy rendszert kitűnően informált könyvatos, hogy a *hetedik hadtest mozgósítása készülőben van.* A mozgósítást az teszi szükségessé, hogy Törökország és Bulgária között a háború elkerülhetetlen.

A hír az aradi katonai körökben érthető érdeklődést és izgalmat okozott. Az aradi csapatok a legközelebből vannak érdekelve az eljövendő események folyamán.

A temesvári hadtest szerepére a Balkánon, reávilágít az a körülmény is, hogy parancsnokául Frank Libor altábornagyot nevezte ki a király néhány héttel ezelőtt. Frank altábornagy tudvalevőleg öt esztendőig élt Boszniában s alapos ismerője a

balkáni viszonyoknak s mint a vezérkar tagja, teljesen ismeri a balkáni hadászatot.

Késő éjjeli órákig nem érkezett cáfolat, mely ellent mondott volna laptársunk értesülésének.

Megvan már Petrás Sári automobilja.

Kiderült, hogy nem is az övé az eltűnt automobil, hanem egy országgyűlési képviselőé.

Tamás és Sári utazása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Tegnap eltűnt egy automobil. A 29-es számu, vörösre fényezett, 40 lóerejű, 40.000 korona értékű automobil, a sofförrel, Kiss Ernővel együtt.

Az auto, a lapok szerint Petrás Sárié volt, akiért a gép Budapestről elment Karlsbadba, de oda állítólag nem érkezett meg, a rendőrség tehát a soffört, mint automobil-sikkasztót keresette.

A feljelentést nem Petrás Sári, hanem Kállay Tamás orsz. képviselő tette. A lapok állításával szemben, szerinte az ő tulajdonát képezte az eltűnt auto.

Tegnap délután a főkapitányságon jelentkezett Vágó Béla gépész és bemutatott egy autót, melyet néki Kiss Ernő írt. Ezt írja:

„Párisban voltam Petrás Sárral. Onnan ő vasuton jött vissza, nekem meghagyta, menjek Karlsbadba. Itten Pilsenben gyorsajtás miatt elfogtak és mert nem volt hajtási engedélyem, az automobil a városház udvarán tartják. Mit csináljak?” stb.

A rendőrség ennek alapján sürgőnyözött Pilsenbe, ahonnan azt a választ kapta, hogy az auto előkerült, Kiss Ernő is megvan, hál' Istennek, Kállay Tamás is megvan, csak Petrás Sári nem lehetett még kinyomozni és azt, hogy hát tulajdonképpen kié is az a 29-es számu automobil.

INTERPELLÁCIÓ

az aradi vár politikai foglyai miatt.

Beszélgetés Nagy Sándor dr. képviselővel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Az Aradi Közlöny mai számában részletesen megírtuk a boszniai politikai foglyoknak az aradi vár börtönébe való szállítását. Az, hogy a családok, intelligens embereket a messze Boszniából egy csomó csendőrs kíséretében rablógylkosok módjára ideszállították, nagy felháborodást keltett városszerte. Elég sok fiatal magyar legény szenved az aradi vár börtönében, ne hozzanak ide még az ország határain kívül fekvő tartományokból is politikai foglyokat, akiket a sötét szellemben nevelkedett katonai paragrafusragók nehéz fegyházbüntetéssel sujtottak egy ujság-cikket.

Valószínűnek tartottuk mindjárt, hogy politikai körökben is élénk feltűnést fog kelteni ez a vérlázítóan kegyetlen eljárás. Volt alkalmunk megismerni ebben az ügyben az Aradon lakó Nagy Sándor dr. nagylaki országgyűlési képviselő véleményét,

nyét, aki a legnagyobb felháborodás hangján nyilatkozott a bosnyák raboknak ideszállításáról:

— Egyszerűen vérlázító kegyetlenségnek tartom, — mondta Nagy Sándor — hogy ilyesmi megtörténhetik még a megszállott tartományokban is. Azokat a szegény embereket a legnagyobb kegyetlenséggel szakították el családjuktól és idegen országba szállították őket. A Magyarországon levő katonai fegyintézeteknek ilyen célra való fölhasználása ellen minden jóérzésű embernek tiltakozni kell. *Nekem elhatározott szándékom*, hogy a képviselőház egyik legközelebbi ülésén felszólalok ebben az ügyben interpelláció formájában és kérdést intézek az illetékes tényezőkhöz, hogy mi alapon történhetett ez meg.

Nagyon helyén való, ha Nagy Sándor szóvá teszi ezt az ügyet a képviselőházban legalább némi világosság derül erre a sötét politikai hóhérmunkára.

HIREK.

Szépségesték.

Berlini előkelő urak és hölgyek most azzal vélenek az egészségnak és művészetnek szolgálni, hogy úgynevezett szépségestéket rendeznek. Ez esteken ismert, híres meztelen szobrokat mutatnak be saját élő meztelen testük segítségével. Néhány ilyen meztelen szobor jelenet, férfiakat és nőket együtt és külön-külön legutóbb a németek nagy erényes-szárjának leibszuñálja, a Leipziger Illustrirte Zeitung is több fényképben bemutatta közönségének. Ez a konzervatív lap valóságos üdvözölte ezt a párisi koldusesz né, amelynek segítségével (persze a kabaré után most már csak ez jöhet) a természetet, az elfajult embereket regenerálni véli. Az egyik szobron egy meztelen férfi egy meztelen nő térdeit csokolja. A nagyszerű hülyeségnek a címe: Anbetung. Egyébként Sindig szobrász művének élőképmutázata.

Ami Németországból jön, az tulajdonképpen mind eltorzult francia gondolat. A mi magyar kultúránk — mintán franciául nagyon kevés ember beszél nálunk — a civilizációt, a művészi ötleteket, divatgondolatokat mind német kézből kapja. Ez az egész szépségkultusz, amit most élő szobrok képében a berlini előkelő társasághoz tartozó urak és hölgyek bemutatnak mint eredeti új és német ötletet, párisi koldusmodellek agyából származik. Ezeket a „német szépségestéket” kevesebb szemérmetlenséggel magam is láttam Párisban, de fényes nappal az utcákon és boulevardokon.

A kávéházi terraszok közönsége előtt hirtelen megáll egy négy öt tagból álló, lisztel és gipszzel fehérre kent modelleszport. Félpercenként a legkülönbözőbb szoborpozitúrákba vágják magukat, utánozzák a Laokoon csoportot, a gladiátort, a diskoszvetőt és ha letört karu társuk volna, bizonyára utánoznák a milói Vénuszt is.

De ott Párisban nincs a dolognak semmi erkölctelen célzata. A nézőközönség inkább jót mulat és dobálja a soukat a foglalkozás nélküli modellek számára, akik ezrével élnek Párisban. Így megy ez ott évtizedek óta.

Mire azonban ez a francia kolduseszme Berlinbe ér, a gógós és öletszegény junkerek közé, ott megfésülnek, az utca aszfaltja helyett elegáns termeket juttatnak számára, kávéházi publikum helyett állszenteskedő erkölcsnemesítők veszik körül, talán császári udvari tanácsosok telepsznek melléje és kikéltik az erkölctelenséget erkölcsnek. Modellek kolduló ötletét — művészi uttorésnek. A szemérmetlen női és férfi meztelenséget — haladásnak.

Ebben a kérdésben is az a lényeges, hogy ezt

a művészeti csodabogarat szintén laikusok rendezik. Laikusok irányítanak ma Európaszerte minden művészi kérdést. A művészet olyan vesszőparipa lett manapság, hogy e címen Németországban több laikusmükritikus udvari tanácsos lett. A képtárak őrői és igazgatói ilyen udvari tanácsosok, akik egy sereg ismert frázist könyvalakban kiadnak, azután megdönthetetlen biztonsággal haladnak fölfelé. A művészetek ugyanekkor zúllásnak indulnak.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 26-án az időjárás: Enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

— Rendkívüli városi közgyűlés. Arad város törvényhatósági bizottsága e hó 28-án, kedden délután négy órakor rendkívüli közgyűlésében dönt a második polgári fluskola építkezési ügyében. A számvevőség és mérnöki hivatal főfőre készülnek el számításokkal s ugyanazonnap foglalkozik a gazdasági szék javaslattevő bizottsága és az építészeti bizottság is az árlejtésre beérkezett ajánlatokkal. Ugyancsak ez a közgyűlés határozza a Szabadságtér parkirózása ügyében is.

— Barkóczy távozik. Az Ujság írja: Barkóczy Sándor báró közoktatásügyi miniszteri tanácsos, a ki legutóbb annyi különös színezetű afférban szerepelt, legközelebb szabadságra megy, s hir szerint nem is tér vissza a mostani hivatalába, a középiskolai ügyosztály élére, hanem állítólag visszamegy régi hivatalába, a válás- és tanulmányügyi alapokhoz. Barkóczyt, e hir szerint, a középiskolai ügyosztály élén Klauzál Gábor miniszteri osztálytanácsos váltja fel.

— Változás a csanádi egyházmegyében. A megyés püspök Brogyányi Kazmér páter aradi minorita-szerzetest Pancsovára plébános-helyettesnek nevezte ki a nyugalomba vonuló Musits Anzelm páter helyébe.

— A párbér és a polgári házasság. Érdekes esetben hozott döntést a vallás- és közoktatásügyi minisztérium. Mint tudva van, a lelkész részére a párbér fizetésének kezdete a házasság megkötésének időpontja. Amig kizárólag egyházi házasság volt nálunk, a lelkész mindjárt az esketési anyakönyvi bejegyzés alapján előfordul, hogy az egyházi esketést a házaspárok néhol nem veszik igénybe. Kérdés merült fel, hogy a csupán polgári házasságban élők kötelesek-e párbért fizetni? A logika az új házaspárra kiróta a párbért. Most azonban azt mondja, hogy nem kötelesek. A lelkészek azonban néhol más véleményben vannak. Egy római katolikus lelkész a vallás- és közoktatásügyi minisztériumig felebbezett egy ilyen ügyben s a kultusz-kormány úgy döntött, el a kérdést, hogy kötelesek-e tisztán polgári házasságban élő párokat a párbér-fizetésre, azzal a megokolással, hogy az állami törvények szerint törvényes házasságot kötőknek mindazon kötelezettségeket teljesíteniük kell, mit törvényes házastársakra akár egyházi, akár állami törvény előír. A lelkész tehát ezután beszédheti végrehajtás terhe mellett a párbért olyan házaspároktól, kiket ő nem tart házastársaknak, csak konkubinátusban élőknek. Fizetni tartoznak viszont párbért olyan házaspároktól, kik az egyházi funkciót igénybe venni nem akarják. Ehhez a képtelenséghez igazán nem kell kommentár.

— Az autobus forgalom bővítése. A tanács ma tartott ülésében elhatározta, hogy holnaptól kezdődőleg az autobus remiztől a Fehér Keresztig közlekedő gépkocsik is bonyolítsanak le személyforgalmat. Az utvonalat szakasznak nyilvánították. Egyelőre csak a kocsik váltásakor vesznek fel utast, augusztus elsején azon-

ban egész nap közlekednek az útvonalon az autbuszok. A forgalom biztonságának céljából a Pécskai-úton a vasutól egész a sárga korcsmaig vaskorlátokat fognak alkalmazni. A mai napon se csappant meg a közönség érdeklődése az új járművek iránt. Ma több mint 4000 ember utazott az autbuszokon és 720 korona volt a bevétele. Itt tesszük szövé az imperiál egyik hiányát, azt, hogy nélküli a közönség a lámpát, ami a jegyek kiosztását is megnehezíti.

— Az ásványvizhamisítók. Irtunk már arról, hogy Herczeg testvérek budapesti cég hamis ásványvizet gyártott és hozott forgalomba s amikor leleplezték őket, megszöktek. A megszökött Herczeg testvérek budapesti Szabadságtéri ásványvízkereskedők ellen újabb feljelentés érkezett minap a budapesti büntető-járásbíróhoz. Herczegékről ugyanis kiderült, hogy pincéjükben hamisítanak ásványvizet s a büntügyi zárlat foganatosítása alkalmával több ezer hamisított üveget, önkupakot, címkét és dugót találtak. Többek között találtak ott ezrekre menő Parádi víz kupakot is, amiből önként következik, hogy Herczeg Márton és Herczeg Antal cégtulajdonosok Parádi vizet hamisítottak és forgalomba hoztak. Károlyi Mihály gróf nagybirtokos, a Parádi forrás tulajdonosa megbízásából Spett Ferenc dr. ügyvéd most feljelentésében kéri a bíróságot, hogy a magyar ásványvíz jóhíve érdekében a hamisításokat foglalják le, kobozzák el s illetve adják neki ki. Együttal kéri a hamisító ásványvízkereskedők ellen a kihágási eljárást megindítani s a hamisítókat szigorúan megbüntetni. A büntető járásbíró a kérelem egyik részét már teljesítette, amennyiben lefoglalta a hamis kupakokat; a kérelem azon részét azonban, hogy a hamisítók megbüntesse, allha fogja teljesíthetni, mert Herczegék holléte még ismeretlen.

— Egy pesti lap új gazdája. Budapestről írják, hogy „A Polgár” című napilap a mai nappal Szerdahelyi Sándornak, a „Pesti Napló” volt kitűnő szerkesztőjének tulajdonába ment át.

— A megvádolt iskolafelügyelő. A városi közigazgatási bizottság ma délután rendkívüli ülést tartott Károlyi Gyula gróf főispán elnöklésével. Kovács Vince, Arad város népoktatási iskoláinak felügyelője azzal a kérelemmel fordult ugyanis a bizottsághoz, hogy egy, néhány hét előtt megjelent röpíratban foglalt vádakkal szemben adjon neki módot az igazolásra s rendelje el ellene a fegyelmi eljárást. A közigazgatási bizottság mai ülésén Varjassy Árpád királyi tanfelügyelő adta elő Kovács kérvényének tartalmát s terjesztette elő határozati javaslatát. A tanfelügyelő a vádakat olyan természetűeknek tartja, amelyek alól tisztázni kell magát annak, aki olyan állást tölt be, mint az iskolafelügyelő. A közigazgatási bizottság Kovács Vince ellen, saját kérelmére, elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, amelynek vezetésével Varjassy polgármestert bízták meg. Az ülésen előterjesztettek egy névtelenül érkezett gépirásos levelet, amelyben „egy aradi polgár” az ügynek a sajtóbíróhoz való utalását kéri a közigazgatási bizottságtól.

— Eljegyzés. Jahl Nándor kir. államjósággazgatósági számellenőr eljegyezte Gyürky Elek kir. államjósággazgatósági számvizsgáló leányát, Imiskét.

— Áthelyezett piarista igazgató. Budapesti tudósítónk írja: A piarista rend kormányzó-sága Kovács Antal piarista papot és a budapesti kegyes tanítórendi gimnázium igazgatóját a nagykanizsai rendházba áthelyezte. Ennek az áthelyezésnek érdekes előzményei vannak. A

tél folyamán történt — annak idején részletesen megírtuk — hogy a dunaparti piarista rendházban agyonlőtte magát egy harmincnyéves szép asszony. Az öngyilkosság Kovács Antal igazgató szobájában történt. Amikor ugyanis az asszony férje (domást szerzett arról, hogy az asszony el-eljár az igazgatóhoz, válopört indított, de a bíróság — bizonyíték hiányában — nem mondta ki a válast. A férj ezután, bizonyíték szerzése végett, megleste az asszonyt, amikor az Kovács igazgatót a lakószobájában meglátogatta. Néhány perclig várakozott a kapu előtt és azután benyitott a szobába. Az asszony megpillantotta a férjét és föbelőtte magát. Nyomban meghalt. Kovács Antal igazgató áthelyezése ezzel a történettel függ össze.

— Olcsóbb lett a hus. Gurahonc község lakossága a husárok magassága ellen követésre méltó módon védekezett. A községben két mészáros van, akik a marhahúst kilogrammonként egy korona husz fillérért, a borjuhúst egy korona husz fillérért és a juhust egy korona husz fillérért árulták. Egy héttel ezelőtt a lakosság egy része *husfogyasztási szövetkezetet létesített*, amely csupán a tagok részére méri a húst. A szövetkezet a marhahus kilóját hetvenkét fillérért, a borjuhust nyolcvannégy fillérért és a juhust hatvan fillérért bocsátotta áruba. A szerény alapokon, négyszáz korona tőkével megindult szövetkezet rövid egy hét alatt fejlődésnek indult és egyre többen léptek a tagok sorába. A két mészáros vevőinek száma alaposan megcsappant, mire azok ma kénytelenek voltak a hus árát *leszállítani és mártól fogva ugyanabban az árban mérni ki a húst, mint a szövetkezet*. Az érdekeltség azonban ezek után is fenn akarja tartani a szövetkezetet, amely oly gyorsan véget vetett a mészárosok kizsákmányoló uralmának.

— A savanyu kenyér. Lapunk mai számában írtunk arról, hogy az *általános fogyasztási szövetkezet* helyiségében néhány kiló savanyu kenyeret lefoglalt a hatóság — egy asszony főjelentése alapján. Az iparhatóság ma délután tárgyalta ezt az ügyet és konstata, hogy a szövetkezet helyiségében néhány kiló savanyu kenyér volt, de azt nem szánták eladásra. Ezért a szövetkezet vezetőjét csupán 5 korona pénzbírságra ítélte az iparhatóság. Egyben azt is megállapították az orvosok vizsgálata alapján, hogy a nyers anyag készlet kitűnő a szövetkezetnél.

— Az új kormányozható léghajó. Farnboroughból táviratozzák: A *Nulli Secundus* katonai léghajó mai felszállása sikerrel járt. Két előző kísérlete a motor elromlása miatt sikertelen volt. A léghajó tíz mérföldnyi utat tett meg a levegőben és kör alakú pályán a ballonsarnok közvetlen közelében minden incidens nélkül simán szállott le. — Berlinből táviratozzák a reggeli lapok jelentése szerint tegnap este 8 órakor a reggeli lögyakorlótérrel felszállt a régi katonai léghajó, amelynek gondolatjában drótnélküli táviróállomás van elhelyezve. A léghajót Sperling őrnagy kormányozza. A léghajózással drótnélküli táviróállomásairól több táviratot küldtek a léghajóra, amelyeket az elfogadott. Az erre irányuló kísérlet kitűnően sikerült. A léghajó egy óráig maradt a levegőben, azután leszállt.

— Várfogság párbajra kihívásért. Karlsruhe-ból írják: A büntető-tanács érdekes vádat tárgyalt, amelynek vádlottjai Reitzenstein báró és Wengersen voltak. A vád előzménye az, hogy egy pörben, amelyben

Reitzenstein báró érdekelve volt, az ügyész olyan ényilatkozatot tett, amely Reitzenstein bárót sértette. A báró Wengersent megbízottjaként küldte az ügyészhez és őt provokáltatta. Párbajra való kihívás vétségeért állították bíróság elé a bárót és Wengersent is. A bíróság Reitzenstein bárót egy havi, Wengersent egy heti várfogságra ítélte.

— A zugbankárok az ügyészségen. Budapestről jelentik: *Neumann Miksa* bankbizmányos és három főgynöke esdőszerint a budapesti ügyészség fogházában ülnek és reménységgel várják a vizsgálóbíró határozatát. Nagy Béla dr. vizsgálóbíró csak a délelőtti folyamán kapta kézhez a hatalmas aktacsomót, amelynek áttanulmányozása a mai egész napot igénybe vette. A szabadlábra helyezés kérdésében csak holnap fogja döntését kihirdetni.

— Sturm Albert betegsége. A napokban néhány lapban riasztó hír jelent meg Sturm Albertról, a kiváló publicistáról, a félhivatalos Budapesti Tudósító népszerű szerkesztőjéről. E hír — mint budapesti tudósítónk jelenti — alaptalan. A valóság az, hogy Sturm külföldön megkezdett kuráját idehaza is folytatja. Ez hogy semmi komolyabb baja nincs, legjobban kitűnik abból, hogy Sturm maga „minden alapot nélkülöző koholmányoknak” mondta a róla szóló hírt.

— Az aradi munkásbiztosító pénztár tanulmányozása. A kereskedelmi miniszter néhány héttel ezelőtt elrendelte, hogy a kerületi munkásbiztosító pénztárak a minisztérium által előírt nyilvántartási, ügykezelési és számviteli rendszert léptessék életbe. Az aradi pénztár bevezette már az új ügyrendet és azt több olyan értékes gyakorlati reformmal kiegészítette, hogy a napokban már két nagy pénztár vezetője tanulmányozás végett fölkereste az aradi pénztárt. Az egyik *Ludvig Péter*, a *temesvári* munkásbiztosító pénztár ügyvezető igazgatója, aki egy napon át különösen a pénztár könyvelési rendszerét tanulmányozta, és bevezetés végett átvette az aradi pénztár üzleti tervét is, míg *Pétek Ferenc*, a déval pénztár ügyvezető igazgatója két napon át tüzetesen megismerlőtte az aradi pénztár egész ügykezelését. A két főtisztviselő, akiket az aradi pénztár tisztikara kollégisták szeretettel kacsusolt, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak az aradi pénztár ügyrendjéről és célszerű hivatali beosztásáról, amelyet a saját pénztáraiknál is be fognak vezetni.

— Izgalom a koporsónál. Meránból táviratozzák: Egy szomszédos községben a községi rendőr, kit általánosan szerettek, agyonlőtte magát. A lelkész megtagadta a temetést, mire tegnap este nagy tömeg, többnyire munkások és parasztok, gyűlt a község háza elé, hol a koporsó már készen állott. A tömeg egyre izgatottabb lett és fenyegette a lelkészt, ha a szentelésnél nem segítkezik. Már-már tettlegességre került a sor. A holttestet a község placáról, a hová kivitték, vissza kellett vinni a község házába. Ekkor a lelkész kijelentette, hogy ő ez egyházi szertartást megtagadja ugyan, de a temetést átengedi a községnek. Erre a tömeg lecsillapodott. A holttestet ma délelőtti, a község lakóinak óriási részvétele mellett eltemették.

— A veszett eb áldozata. Pozsonyból táviratozzák: A csalóközben egy veszett kutya 9 embert megmárt. Mindannyiukat súlyos állapotban a Pasteur-intézetbe szállították.

— Gyújtogatás a Kapa-utcában. Ma este fél tizenegy órakor a tűztorony harangja azt jelezte, hogy a negyedik kerületben tűz van. A *Miklós és Kapa* utca sarkán lévő ház teteje fogott tüzet s néhány pillanat alatt lángokban állott. A szalmafedezés tető csakhamar a magasan lobogó lángok martaléka lett s a kivonult tűzoltóság arra törekedett, hogy a beégést akadályozza meg és ez sikerült is neki. A ház

Pálkás Mojsze nyugalmasított bőrlőnör tulajdona. A tűz a háznak a *Legelő sor* felé néző sarkán — valószínűleg gyújtogatásból — keletkezett. A múlt év őszén már egyszer tüzet fogott ugyanez a sarokház, de akkor sikerült csirájában elfojtani. Azon az éjjelen, mikor Pálkás Mojsze házáat akarták felgyújtani, Aradon egyszerre három helyen csaptak magassra a lángok. A Borona- és Illés utcák sarkán, a Választó utcában és a Demeter-utca 112. szám alatt. Ez utóbbi a tűz martaléka lett. A nép az egyidőbe esett tüzeket gyújtogatásnak tulajdonította s egy, a tűz színhelye mellett kerékpározó egyént gyanúsítottak meg a gyújtogatással. Agyon akarták ütni s csak néhány higgadt ember közbelépésének köszönhetette, hogy megmenekült a feldühödt tömeg haragjától. A rendőrségre kísérték s ott albit igazolva szabadon bocsátották. Az öreg Pálkás gyújtogatója ma azonban ügyesebben dolgozott. Sikertel jött a munkája.

— **Öngyilkosság félelemből.** *Drágos Mojsza* tizenhat éves bűntett elkövető szolgaleány Gurahoncon a gardájától tíz koronát lopott. És megfenyegette a fiút, hogy feljelenti és becsuktatja, mire Drágos Mojsza a bűntettől való félelmében revolverrel hasba lökte magát és meghalt.

— **Egy hivatalosolga öngyilkossága.** Budapesti tudósítónk telefonálja: Julius 22 én reggel történt, hogy a Magyar élet- és járadék biztosító intézetnek Teréz-körút 52. szám alatt levő hivatalában *Markóth Ignác* öreg hivatalosolga revolverrel öngyilkos lett. Lovat hagyott hátra, amelyben az öreg bocsánatot kér az intézet vezértitkárától, hogy kellemetlenséget okoz, de másképpen nem cselekedhetett. A levél így végződik: „Esküszöm, hogy teljesen ártatlan vagyok.” Ennek magyarázata az, hogy az intézet ellen valami bélyegilleték ügyben kihágási eljárás van folyamatban és ebben az ügyben az öreg szolgát is kihallgatták. Az öngyilkosság nyomában a kihallgatás után történt. Az intézetben nem ennek tulajdonítják az öngyilkosságot, hanem azt mondják, hogy az öreg szolgának elmébeja van.

— **Marienbad a világ legrégebbi moorfürdője.** Itt található a leggazdagabb szénsavas (nauheimi) fürdők, miért is az utóbbi években főleg a *szió és női bajosok* keresik fel nagy számmal e világhírű fürdőhelyet. Ez utóbbi bajok kezelését egy kitűnő szakorvos végzi.

— **A legjobb magyar cigányprimás.** Ma este a Központi Szálló kerthelyiségét megtöltő előkelő közönség a híres debreceni cigányprimásnak, *Rácz Károlynak* csodás játékában gyönyörködött. Rácz Károly, aki különféle zeneversenyeken érmekezt és arany- és ezüstkoszorúkat nyert, több napig marad Aradon 19 tagú zenekarával. Rácz Károlynak, amellyel, hogy a legjobb magyar cigányprimásnak tartják, még az a nevezetessége is van, hogy évtizedekkel ezelőtt Aradon a királyt sokszor szórakoztatta játékával. A felség ugyanis egy udvari ebédnél direkt elhallgattatta a katonabandát, hogy a magyar cigányprimás valódi művészies játékában gyönyörködhesse. A publikumnak igazi művészi gyönyörűségben van része, ha Rácz Károly játékát hallgathatja.

— **Bőrápolás.** *Csakis valódi Mack-féle Kaiser-Boraxszal*, kitűnően érvényesül, piszkos, vöröses színű, durva bőrápolásánál; ez a legegészségesebb szépitőszert, és a kezeket nemcsak szép fehérré teszi, hanem egyáltalán a bőrt gyönyörű fehérré teszi. Bőrápolásnál a Mack-féle Kaiser-Borax szappan higiénikus és kozmetikus szempontból is, de kellemes illolya szagánál fogva is a legajánlatosabb szer.

— **Felhívjuk olvasóink figyelmét a Magyar Élelmiszer szállító Részvénytársaság nyilvános hűtő és fogyasztó raktárának hirdetésére, mely lapunk mai számában megjelent**

— **A legjobb márciusi kiviteli sör csak Schuch Ferenc Milleniumi sörcsarnokában kapható.** 1907
— **Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Weisznál Aradon.** 191.

• A kiváló bőr- és bőrtisztító győzelem •

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, osztorbetegségekben és káros bántalmaknál kitűnő hatás. Természetes vasmentes savanyúvíz.

• Kapható ártalmatlanul és mindenütt a Salva-Lépfőnél •
Salva-Lépfő Vállalatnál Budapest, V. Budafokpart 8.

TARKASÁGOK.

(*A jó vadász.*) Közeledik augusztus tizenötödike, amikor megkezdődik a vadászszézon s már is megkezdtek a vadászhistóriák elmondását. Van itt Aradon egy vasárnapi vadász-társaság, a tagjai nagyjából művész emberek, de van köztük egy nagyon gazdag tőkepénzes is, aki azonban világiéletében még egy verebet sem lőtt.

A vadászkompanya néhány tagjával összekerült a minap ennek a szerencsétlen kezű nimródinak a sógara. A társaság egyik tagja el kezdte dicsérni előtte a sógor vadászerejét!

— Oh, a te sógorod — mondotta — igazán kitűnő, derék ember. Amit lő, azt mindjárt a kör házába küldi...

— Bizony, ez szép dolog. És mit szokott lőni: nyulat, foglyot?

— Dehogy. *Hajtót!*...

(*A reuma oka.*) *Leówey* Leó aradi színész arról nevezetes, hogy husz pár cipője van. Csupa jókarban lévő, finom bőrrű, erős talpu cipő. Köztük van egy, amelynek külön sajátága az, hogy cugos cipő. A napokban elhatározta, hogy dacára a divatnak, felhuzza ezt a cipőjét. Rosszul is járt vele. Nem egyszerű dolog cugos cipőt huzni. *Leówey* is erőlködött s közben kissé megrándult a lába.

Sántikálva ment a színházhoz, ahol a kollégáknak első dolga volt részvétellel megkérdezni, mi a baja.

— Reumám van, meghűtöttem a lábam — felelte szárazan *Leówey*.

— Hol hűtötted meg?

— Otthon. *Cugos* cipőt vettem fel...

(*A jó üzlet.*) Egy nagyon gazdag s amellyel kedves és okos asszonyka a napokban betért egy áruházba. Mintán mindenféle apróságot összevásárolt s távozni készült, szórakozottságból egy idegen urhölgy napernyőjét vette magához... Csak az ajtónál jutott eszébe, hogy hazulról nem is hozott napernyőt, az nem lehet az övé. Sietett vissza a boltba és sürű bocsánatkérés közt adta vissza az ernyőt tulajdonosának.

De ez esetről kifolyólag eszébe jutott, hogy ideje magának és a két kisleányának napernyőket vásárolni, a tavalyi ugyanis divatját multá. Nyomban megvásárolta a három napernyőt s azokkal kezében feült az autobuszra.

Véletlenül az a hölgy is a kocsiiban ült, akinék az imént tévedésből majd elvitte az ernyőjét. Az idegen hölgy meglátta a háromernyős hölgyet, egyideig szótlanul meredt rá, aztán gunyos mosollyal, de jelentős fagyossággal jegyezte meg:

— Amint látom, *jó üzletet* csinált!

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi könyvnyomdászok „Gutenberg dalköre” június 28-án tartott nyári mulatságára a következő felülfizetések folytak be: Barabás Béla dr. orsz. képviselő, Arad csanádi gazdasági takarékpénztár 20-20 korona, Nyomdász szakszervezet, Ritt Gyula, Orosz L. Mátyás, Kovács Artur, Múlek Lajos dr. 10-10 korona, Schuch Ferenc, Bloch

H., Wohlgemuth Sándor 6-6 korona, Faragó Béla, Pápay Lajos, Keppich Zsigmond, Réthy Viktor, Kalmár Náador, Stefán Demeter, Andrányi Kálmán, Aradi első takarékpénztár 5-5 korona, Általános munkaadalárda, Szalay Arnold, Magyar szalmaanyaggyár r.-t. 4-4 korona, Schliffert József, Kovács István, Kállai Miksa, Lits Antal, Távor József, Andrányi Károly, Sugár József, Máv. dalgylet, Hámory László d. 3-3 korona, Weinbenger Ferenc, Kaiser Lipót, Buday Gyula, Gruber Imre, Eibenschütz József, Havancsák József, Szántay Lajos, Schullik Lajos, Weisz és Klein, Hajós Árpád, Kerpel Izso, Gutori Földes Kelemen, Zlinszky István és tása (Endre Géza), Boros János, Printz Jakab, Csutak Károly, Pölzl Miksa, Vadász Ármánd dr., N. N., N. N., Aradvármegyei Gazdasági Egyesület, Berger Gyula 2-2 korona, Meisl és Adler, özv. Lakatos Lászlóné, Bireucz György, Tenczlinger N., Barta József, Putschera János, Bezó József, Putits János, Netzkó Antal, Simon László 1-1 korona, Czirkál Alajos 80 fillér, Varga Ferenc, Sashegyi Schreyer Sándor 50-50 fillér, N. N. 60 fillér, Komlósi Imre, N. N., Czéh Aranka 40-40 fillér, N. N. 20 fillér, amelyért ezuton mond köszönetet a rendezőség.

Új könyvek.

* Az erköcstelen Budapest. Tábori Kornél hírlapíró és Székely Vladimir rendőrségi fogalmazó ezen a címen könyvet írtak, amelyben Budapest erkölcsi életével foglalkoznak. Érdekesnél-érdekesebb fejezetekben rajzolják meg szép fővárosunk szerelmi nyomorúságát, nemi életének bűnös világát, melyben a feneketlen erkölcsi mocsár színén lápvirágok nyílnak s tatarják el a fertőt. Megdöbbentő a kép, a mit élnek tárnak. Megnyugtató könyvükben csupán az a rész, mely a tervbe vett rendszabályokról szól. Az érdekes könyv megrendelhető a szerzőknél két koronáért és kapható a könyves boltokban is.

* Most jelent meg Bartha Miklós összegyűjtött munkái első kötete. Oly irodalmi jelenség ez a közönség előtt, amely terjedelménél és belső értékénél fogva feltétlenül megérdemli, hogy a nagyközönség ezt méltányolja és ezen kiváló irodalmi alkotást pártfogolja. Bartha Miklós összegyűjtött munkái hat testes kötetben fognak megjelenni, melyek közül az első kettő a szépirodalmi, a többi négy pedig Bartha politikai munkáit fogja közölni. A hat kötet bolti ára fűzve 48 korona, vászonkötésben 66 korona, amatőr félbőr kötésben 90 korona, mely összeg a kötetek megjelenésekor részleteiben is fizethető. Ezen jeles munka a Grill udvari könyvkereskedésben jelenik meg, azonban megszerezhető ez bármely könyvkereskedésben is.

* **Önvédelem** a címe azon csinos füzetnek, a mely most hagyta el a sajtót. A „Monori Sport Club” adta ki ezen ügyes füzetet III. kiadásban. Az első két kiadásból nem került a könyvpiacon ezen mű, mert az egyes sportkörök, a rendőrség, pénzügyorség, postakézbesítők, esendőrség és a fővárosi pénzügyezetek pénzfelvevői, pénzbeszedői között fogott el. — E mű egyetemlegesen felöleli az önvédelem összes módozatait, amely módozatok szerint képezték ki a fővárosi államrendőrség 1800 főt légerségét és detektív karát. Ezen mű különben egy régi sport multtal bíró férfi munkája, ki az államrendőrségnek is régi főtisztviselője volt és így e munka határozottan gyakorlati jellegű is. B-s.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Egy aradi mérnök rágalmozási pöre. Az aradi vendéglősök szikvizgyára részvénytársaság igazgatósága az év elején levelet írt Vincze József aradi mérnöknek. A levél kemény hangon tudtára adja Vincének, hogy a társaság arról értesült, hogy a mérnök a szikvizgyár tulajdonát képező huszonöt darab szikvizves üveget elsikkasztott, azok ólomfejelt beolvasztotta és a társaságnak harmincnégy korona kárt okozott.

A levélben foglaltak miatt Vincze becsületsértésért pert indított a részvénytársaság igazgatója. Földesi Lajos ellen, aki viszont sikkasztás miatt tett följelentést a mérnök ellen.

A járásbíróság Vincét a sikkasztás vádjáról felmentette, Földesi Lajost pedig a később tárgyalt becsületsértés ügyben harminc korona

pénzbüntetésre ítélte. Az igazgató felelőssége folytán az ügy a törvényszék elé került, amely most az első bíróság ítéletét jóváhagyta.

Gyermekeknek és felnőtteknek.

A bel- és a külföld első tekintélyei ajánlják a „Kufeké”-féle gyermekillatot, mint legjobb táplálékot hasmenés, hasfolyás, bélhurut stb. eseteiben.

A „csesemő” című tanulságos füzet ingyen kapható az árusító helyeken, vagy R. Kufeké, Wien III.

TANÜGY.

A tanítói továbbképző tanfolyam berekesztése

— Apponyi miniszter üdvözlése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25

A vallás és közoktatásügyi miniszter rendeletére ez évben az aradi m. kir. állami tanítóképző intézetben rendeztek egy továbbképző tanfolyamot a tanítóság részére. A tanfolyam célja volt a tanítóság tudásának növelése s úgy a pedagógia mint az egyes szaktudományok haladásának ismertetése. A tanfolyam vezetése egy kiváló pedagógus, Láng Mihály kezeibe volt letéve, kinek helyzetét megkönnyítette a tanítóképző intézet derék tanárainak nagy tudása s kitartó buzgalma. A tanfolyam magas színvonalát nemcsak a résztvevő tanítóság példátlan, kitartó szorgalma, hanem Arad nem tanítói, de a haladás iránt érdeklődéssel viseltető férfi és női látogatók, illetve rendkívüli hallgatók szép száma bizonyítja.

A tanfolyamon a magyar beszéd tanításának módszerét Láng Mihály igazgató ismertette tizenkét előadásban. E téren kifejtett nagy irodalmi munkásságának elismerése volt az, midőn a miniszter az új tanterv e kívánalmának módszeres utasítását ő vele íratta meg a tanítóság részére. A pedagógiai, pathológiai történelem s társadalom tudomány köréből Keszler Károly tanár tartott igen érdekes előadásokat, míg a mai magyar irodalom ismertetését Szőlősi István tanár vállalta el. A természetudomány köréből Wagner János tanár, a képzőművészet köréből Zoltai Mátyás tanár adott elő. Nagy Károly tanár a modern rajzoktatásról tanított, bemutatta az agyagmintázást is. Az újabb szempontokat s módszereket Urhegyi Alajos tanár mutatta be gyakorlati tanítások keretében. A tanfolyam hallgatói délutánonként megtekintették városunk ipartelepét, voltak az eréklyemúzeumban, a vesztőhelyen, Világoson, szóval tapasztalatokban is, nemcsak tudásban gazdagodtak.

A három hetes tanfolyam tegnap ért véget. Az ország minden részéből egybe sereglett tanítóság a nagy munka végeztével ünnepek között rekesztette be a tanfolyamot. Láng Mihály igazgató szép beszédében búcsúzott el a hallgatóktól s kívánva azt, hogy amit itt tanultak, a hazá és a nép javára iskoláikban értékesítsék. Az egyik tanító köszöntő szavai után a hallgatók elhatározták, hogy a vallás és közoktatásügyi minisztert a következő távirattal üdvözlik:

Nagyméltóságú Apponyi Albert gróf miniszter urnak Budapest. Az aradi tanítói továbbképző tanfolyam hallgatói, mély tisztelettel üdvözlök Nagyméltóságodat, mint a magyar nemzeti nevelés új ártalmát s hálás köszönetet mondanak ama gondoskodásért, amelyvel lehetővé tette, hogy tudásban gyarapodva fokozott mértékben hozzájáruljunk a nép javát. A hallgatók.

Este a tanítóság búcsulakomát tartott. Itt szeretettel emlékezett meg az azt vezető Láng Mihályról, Varjassy Árpád tanfelügyelőről s a munkában résztvevő tanárokról.

A legjobb kutya-kalács

volt és marad

Fattinger-féle kutya-kalács,

melyet összes a fajta tápszerek közül a legjobb összetételű és tápértékű — 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kislyuk-kutyák részére. 50 kg. 26.—K., 5 kg. bérmentve 3.60 K. Árjegy sárga bérmentve küld.

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

250-nél több első díj. — A Fattinger-féle tápszert állatorvosi ellenőrzés mellett készítik. 5913

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonázleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A lefolyt héten az időjárás csapadékos jellegű volt és mint ilyen, kapás növényekre, takarmányfélékre stb. kedvező hatásának mondható. Igaz ugyan, hogy a gyakori esőzés folytán a gabona behordásával lassabban haladhatunk előre.

A két heti piacon már sazonbeli hozatal volt a behozott gabona minőségileg jobbadára kielégítőnek bizonyult.

A gabonázleti irányzata a hét közepétől fokozatosan ellanyhult.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 25.

Amerika 3/4-el magasabb. 12 ezer mm. 5—10 fillér. rel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza októberre . .	11.24—11.25	11.16—11.17
Zab októberre . .	8.31—8.32	8.20—8.21
Rozs októberre . .	9.47—9.48	9.43—9.44
Tengeri májusra . .	7.17—7.18	7.16—7.17
Tengeri júliusra . .	7.41—7.42	7.34—7.35

Zárul 5 órakor:

Utótőzsde üzletelen.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 127—129 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 129—131 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 133—137 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 360 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—360 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéselészék: Július hó 22 napján volt készlet 88.692 darab, július 23. napján főlhajtatott 271 darab, július 23. napján elszállított 457 darab, július 24. napjára maradt készletben 88.506 darab. A hízott sertés üzet irányzata: kellemes

IDEGENEK ARADON.

— Július 25. —

Fehér Kereszt szálloda Beer Zsigmond kereskedő Otllaka — Kempeler Béla magánzó Budapest. — Takács Oszkár kereskedő Budapest. — Kállay Ignác és leánya osztályfőnökné Budapest. — Keresztseghy Lajosné Budapest. — Wimmer Mór kereskedő Budapest. — Vohlberger Lipót utazó Budapest. — Wagner Ignác utazó Budapest. — Abrányi Mihály utazó Budapest. — Bergleiter Henrik utazó Nagyszeben. — Fábán Imre törvénybíró Déva. — Will József utazó Ujvidék. — Özv. Benke Miklósné magánzó Petrozsény. — Goldstein Lipót utazó Budapest. — Dénes Ottó utazó Budapest. — Feder Ferenc utazó Temesvár. — Korb Tivadar báró földbírók Bács. — Markovits Mór utazó Rózsahely. Zuckermann Sándor utazó Bács. — Fischer Ferenc hivatalnok Petrozsény. — Kaufmann Sándor lakos kedő Szeged. — Prager Mór utazó Budapest.

Központi szálloda. Lisinszky Zoltán utazó Budapest. — Zangerl Gyula gyógyszerész Boroszeben. — Weiszberger Henrik bankéigvezető Budapest. — Schleiner András kereskedő Trieszt. — Regius Adolf ügynök Kolozsvár. — Kerezag Henrik ügyvéd Temesvár. — Korody Irénke és huga magánzó Brassó. — Amoh Sándor utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Sax Sándor tanár Erzsébetváros. — Nagy Árpád kereskedő Debrecen. — Edmüller Jakab földbírók Kiskér. — Hura György jegyző Kovaszina.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1908. évi július hó 26-án:

Délután 3 1/2 órakor, fél helyárakkal:

A tanítónő.

Falusi életkép 3 felvonásban. Irta Bródy Sándor.

SEMELEK:

Tanítónő	H. Novák I.	Kántorkisassz.	Kun Irén
Öreg Nagy I.	Várnay Jenő	Főúr	Hunyady J.
Uj. Nagy I.	Mártonfi R.	Káplán	Keszler Ede
Nagyasszony	Benkőné	Szolgabíró	Uj. Kálmán
Tanító	Delly Lajos	Járásorvos	Ajtai Odón.
Kántor	Kulcsár L.	Törvénybíró	Vihary Béla

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárakkal:

Tatárjárás.

Operette 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly. Zenéjét: Gábor Andor verseire szerezte Kálmán Imre.

SEMELEK:

Lohonyay	Várnay Jenő.	Wallerstein	Leővey Leo.
Treszka	H. Harmath.	Gerő intéző	Delly Lajos.
Riza báróné	Wlassák V.	Bence	Kulcsár L.
Imrédi	Mártonfi R.	Elemérné	Zalay Margit.
Lőrentey	Hunyady J.	Idike	Kun Irén.
Elekes	Uj. Kálmán.	Szekfü Bandi	Faludy K.
Poroszlav	Kertész D.	Turi	Ladislav J.
Mogyoróssy	Sa. Rom'ay	Suták huszár	Bilinszki F.

Kezdete 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadegyház mellett.)

Szenzáció! A gladiátorok harca című kép megérkezett és ma bemutatásra kerül.

Műsor 1908. július hó 26 án, vasárnap:

1. Az őrült. Megható életkép. — 2. A szenvedélyes vívó. Kacagató. — 3. Nőrab és keleten. Szenzációs eredeti felvétel. — 4. Zajos letartóztatás. Rendkívül humoros. — 5. Afrikai hídépítés. Tanulságos, látványos felvétel. — 6. Anyátlanul. Megható életkép. — 7. A mázoló boszúja. Kacagató. — 8. A gladiátorok harca. Tragikus idilli Néró császár idejéből.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások: Vasárnap délután 4 órától kezdve este 11 óráig.

Az előadásokra bá-mikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Bolgár Lajos.

Divatos
füzők és különlegességek

ugy készen, mint
méret után a leg-
jobbak készülnek

Pilcz Irma
füzőkészítőnél
ARAD, Deák Ferenc-utca 2. szám.

A vidéken lakó hölgyek kérjenek mértékveteli utasítást.

NYILTTER. Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Aradon, Óvár-tér 10. sz. alatt (a várba vezető hid előtti volt vámbáznál)

tüzifa és téglakereskedést nyitottam, ahol mindenféle jó és száraz tűzifa valamint téglajutányos árban kapható.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel 2559

Faller Gyula,
fa és téglakereskedő.

„MINIMAX“

kézi tűzoltó készülék.

A jelenkor legbiztosabb tűzvédelmi eszköze.

Nélkülözhetetlen minden üzemből, intézetekben, szállodákban, üzletekben, irodákban, lakásokban, gazdaságokban.

Egyszerű, feltétlen megbízható, mindenkor oltásra kész!

Az ár, súly és nagyság **Minimuma** az egyszerűség és használhatóság **Maximuma**. 1904. augusztus 1-étől 1908. január 1-éig hitelesen kimutatott 7642, többnyire igen komoly tüzet oltott. 21

Arajánlással, prospektussal, mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál:

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése és szénüzlete Aradon.

A „Magyar Minimax“ gyár r. t. Arad- és Arad-megyei kizárólagos képviselője.

Valódi „Mack“-féle

Kaiser-Borax

Macht die Haut zart und weiss

1542—II.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1908. július hó 25.

Keresünk:

Aradra: 1 könyvelőt, 2 fűszer és csemege szakmába segédet és több tanoncot.

Vidékre: gőzmalomhoz pénztárosnőt, regálebérlethez könyvelőt, 3 fűszer, 1 fűszer és csemege, 2 fűszer és rövid, 6 vegyes, 1 kézmű és vegyes és 1 vas és fűszer szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet, több tanoncot.

Ajánlunk:

Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, továbbá 1 magyar, német, francia és angol levelezőt, 5 fűszer és csemege, 2 vegyes, 7 divat, 1 kézmű, rövid és divat, 1 rövid és norinbergi, 2 bőr és 2 vas és fűszer szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor, titkár. 411
Keppich Zsigmond, igazgató.

Steckenpferd- Liliom-tejszappan

a legkitünőbb a bőrnek. 2275

Bergmann és Társa Drezda és Teschen a/E., volt és marad a naponként beérkező elismerő levelek szerint a leghathatósabb gyógyszerpattanasok ellen. A bőrt állandóan finoman, puhan tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillert kapható a gyógyszertárakban, droguériákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben.

Egyedül valódi THIERRY BALZSAMA

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megköltség 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges-utazó-családiúveg 5 korona. Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium-Kenőcs.

Legkevesebb megköltség 2 doboz 3.60 korona. A legjobb házi szerek gyomorba, gyomorfájás, görcs, köhögés, mellbaj, bármely belső gyulladással, köszvény, tagazaglás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat, bármiféle sérülés, stb. ellen. — Így tessék címezni:

Védőangyal gyógyszerár Thierry A., Pregrada Rohics mellett. Raktárak Budapest: Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger László dr. és L. Vértess, Lugos, Guttori Földes Mele-men és Hajós Árpád Arad. 5911

Legjobb ártó ital

MATTONI FÉLE

GISSHÜBLER

SAVANYÚVÍZ

Is it the best, most popular, most effective, and most delicious drink?

A nyaraló és fürdőző

közönség szíves figyelmébe!

A következő

ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Gáspár Fer. dr.: V. Ausztrália, csendes oceáni szigetek, Japán ország, Khina, Szibéria, VI. A tengerész lovagkora, Daudet E.: A szerelem martirja, Alarcon: A földgolyó, A Norma fináléja, Ambros Zoltán: Leányok, asszonyok, Zsoldos: Barátom a huszárfőhadnagy, Nagy S.-né: A tisztartó leánya, Biró Lajos: Huszonegy novella, Lovik: Az arany polgár, Herczeg F.: Kaland, Kéry Gy.: Friss nyomon, Németh Jenő: A léha Budapest, Lux T.: Budapest, Leicester Ford: Janic Meredith, Fergus Home: Egy rejtélyes eset, Kempelen: Spiritizista káté, Sienkiewicz H.: A kereszties lovagok, Rider H.: Wingfield Tamás, Pogonyi N.: Török Kató, Dánielné Lengyel L.: Fenér kereszték, Nagy Irma: Bűnös szerelmek.

Németben: Böhme: Die graue Strasse, Bernhard Marie: Vogel Phoenix, Michaelis Karin: Gyda, Marriot: Moderne Menschen, Westkirch L.: Kains Entführung, Klinkowström A.: Verlorene Liebesmüh, Nordau: Morganatisch, Vaudere J. de la: Die Stadt des Lächelns, Maiseroy René: Jette, die Probierramsell, Willy: Ein hässlicher Herr, Hirsch Ch. H.: Eva Tumarche und ihre Freunde, Bahr H.: Der Meister, Bourget P.: Schwestern, Müller Ehrencron A.: Der gesegnete Tag, Engel G.: Der Reiter auf dem Regenbogen, Schnitzler: Der einsame Weg, Der Weg ins Freie, továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenemű-kölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,

vagy füzetenként 14 fill.

Pálkás B.: Iluska csárdás és 4 magyar nóta, Kálmán: Tatárjárás, Szirmai: Naftalin, Schänwälder: Automobil-induló, Kurucz J.: Sugaras álmok, Fény jár nyomodba, Járom az utcát, Neszmélyi: Amerikai parknégyes, Kornis: Dalkeringő, Reinhardt: Pajkos grizettek, Lengyel Miska: Az aradi határszélen, Félt az anyám a legénytől, Zerkovitz: A házmester kisasszony.

A zenemű kölcsöntár 5-ik pótljegyzéke is megjelent és ingyen kapható.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

aradi kórház által ajánlva, Európa legtöbb államában ismert
alkalmazatuk

mindennemű bőrkütegek

ellen, azonban ezek pikkely-szerű, dűdös kútegek, ugyanezen orvosság, óvva, így, lábműködés, fej- és székletkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a kátrány-mak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségekkel szemben alkalmazatuk a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrány-szappan az aradói tisztítószertől eltérő hatására, a gyümölcsökkel valamennyi felbetegséget ellen lehetetlen bőrküte, mosás és fürdés-szappan mindennapi használatul szolgál. 412

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

50% glicerín-tartalommal és finom illattal. Mint kiváló bőrápoló szer kitűnő eredményt hoznak, továbbá a

Berger-féle borax-szappan

hűtő, megpuhító, szepítő, milténz és egyéb bőrbajok ellen.

És minden fejnek 70 fillér használati tisztításra egyúttal. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az ill. látható védjegyet és a G. Heil & Comp. cégjelzését minden csomagoláson.

Külföldi díjazásokkal: Bécsben 1888-ban és

aranyéremmel a párisi világkiállításán 1900. Minden egyéb gyógy- és egészség-szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utasítással és használati.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.

Nagyban: G. Heil & Comp., Wien I., Biberstr. 8.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-u. Thallmayer és Seitz, Zrínyi-utca, Molnár és Moser droguisták, Koronaherceg-utca. Kicsinyben minden budapesti, valamint Magyarországon összes városban minden gyógyszer-tárban, továbbá a jobb droguériákban és illatanyag-kereskedésekben.

Raktár Aradon: G. Földes Kelemen, Halás Árpád és Rozsnyay Mátyas gyógyszerész utrak-nál, Vojtek és Welos droguériájában és kapható az összes hazai gyógyszer-tárakban. 1868

Aradmegyei köz-kórház igazgatóságától.

Ajánlati felhívás.

Aradmegyei köz-kórházi bizottságának f. évi 10—908. sz. határozata folytán, a megyei köz-kórház 1908. évi felszerelési szükségletének beszerzése céljából, a következő ipari cikkek szállítására pályázatot hirdetek.

1. 2000 m. ingre való lenvászon.
2. 2000 m. lepedőre való lenvászon.
3. 200 m. || cérna kanavász.
4. 250 m. # cérna kanavász.
5. 500 m. kék barchet.

6. 50 drb. fehér gyapju takaró pokróc, mindkét oldalon szálhuzott, 125 cm. széles, 195 cm. hosszú és 4-5 kio súlyu.

7. 12 tucat törülköző.

8. 400 vég 8. számú organtín.

9. 200 pár szegezett talpu borjubőr papucs.

10. 300 klg. tiszta lószőr.

A lepedő vászonra vonatkozólag megjegyeztetik, hogy az 50—55, vagy 60 m.-es végekben szállítandó.

Pályázók felhívatnak ajánlataikat pecséttel lezárt, sértetlen borítékban, az egységárak kiírása és a mintáknak bemutatása mellett, az aradmegyei köz-kórház igazgatóságánál közvetlenül, vagy posta útján f. évi augusztus hó 15-ig beadni olyképen, hogy különemű iparágak köréhez tartozó iparcikkekre külön-külön ajánlat teendő, és az ajánlatok lehetőleg kizárólag a honi iparcikkek szállítását célozzák.

A felsorolt iparcikkekre vonatkozó minták a kórház hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Később érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

2567

Aradmegyei köz-kórház igazgatósága.

TELEFON 151. 52.

ARADI NYOMDA

KÖNYVKÖTÉSZETE

ARAD & CIGÁNY VASÚTJA PALOTJA

KÖNYVKÖTÉSZETŐNKET,

HOZ A LEGGYORSABB MUNKÁST,

FOGVA A LEGFENYVESB KÖNYVKÖTÉST,

ÉS KÖNYVKÖTÉST FÜZŐK KÖZÖTT.

DISZMŰMUNKÁK

MONITROZÁSOK

IRÓMAPPÁK

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

Negyedórán belül megszünteti a

Fejfájást

hirneves

Rozsnyai fejfájás elleni pastilla

1 darab 20 fillér. 6 darab ára 1 korona.

Páratlan hatása

gyomorerősítő-szer

a Rozsnyai-féle

Kárpáti gyomorcsepp.

Kapható csakis:

Rozsnyay Mátvás

gyógymestárnak

301

Arad, Szabadság-tér.

Magyar Élelmiszer-szállító
Részvénytársaságnyilvános
hűtő- és fagyasztó raktárháza

BUDAPEST,

IX. ker., Tóth Kálmán-utca 8-10. szám.

Sürgőnyezim:

Központi iroda:

Consensus Budapest. V. Nagykorona-u. 17.

Telefon: 25-62.

Felhívjuk a t. czim figyelmét a modern technika eddig elért vívmányainak felhasználásával berendezett nagyarányú

hűtő- és fagyasztó-raktárházunkra,

melyben mindenféle élelmiszerek, u. m.: friss hús, zsír, szalonna, vágott baromfi, tojás, hal, caviár, konzervek, vaj, tej, sajt, méz, főzelék, friss gyümölcs, sör, bor, must, stb., továbbá növényesek, virágok, szőrmék, szőnyegek stb.

hosszabb ideig változatlan minőségben eltarthatók.

Az egyes árucikkekre mérsékelt feltételek mellett előleget folyósítunk.

A hűtőház előnyösen fekszik, amennyiben a teherpályaudvarok közelében és a dunaparti teherpályaudvarral pedig iparágánnyal van összekötve és a város minden pontjáról könnyen érinthető.

Vám- és fagyasztási adóköteles áruk szabad be- és kivitele, továbbá reexportáció-kedvezmény.

A hűtőházzal kapcsolatos jéggyártás naponta 500 mm-esre jut termel.

Elvállaljuk a berakározott áruk szállítványozását és külföldi

Wien, Berlin, Breslau, London

saját kezelésünkben levő fiókaink útján való értékesítést.

Fidélitási árútelek és osztályozó telepeink: Kolozsvár, Arad, Nagykároly, Szentos, Lugos.

Hatalmított ügynökeink: Bodenbach, Buchs, Eger, B. Granica, Halbstadt, Oderberg, Passau, Salzburg, Simbach, Tetschen, Lindau.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt

az igazgatóság.

5895

Nemcsak a hont, hanem a helyi ipart is pártoljuk!

Spanlang János

épület-, műlakatos- és mérlegkészítő műhelye

Arad, Flórián-utca 66. sz. (Saját házban.)

Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönség figyelmébe szakszerűen és kitűnő munkaerővel berendezett

épület-, műlakatos és mérlegkészítő műhelyét.Elvállal minden e szakmájába vágó munkákat, u. m.: épületek felvasalását, takaréktűzhelyek, kapuk, erkélyek, folyosók, lépcsőzetek, sűrűcsiszolások, verendák, ötvöztök és cimitáblák elkészítését, modern minták és közönséges kivitelben. — Ugyanígy elvállalja mindennemű Meidlinger-féle kályhák és szivattyúkat szerelését, továbbá tizedes-, százados- és hid-mérlegek elkészítését bármely nagyságban a legújabb nyosabb árak mellett. — Javítások mérsékelt árak mellett eszközöltetnek. Minden munkáért kezesesség vállalatik. — Minden munka személyes felügyelet alatt készül. Kitűnő munka, pontos és szolid kiszolgálás. — A n. é. közönség szíves megbízását kérve, kiváló tisztelettel: **Spanlang János**, épület-, műlakatos és mérlegkészítő, Flórián-utca 66. sz. 1761

Tervrajz és költségvetés díjmentesen készíttetik.

Legideálisabb szer az arc és kéz bőrének ápolására az

„Fizor”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és gyógyszer-árú üzletekben.

Főelárúító hely: 1531

WOJTEK ÉS WEISZ

gyógyszer nagykereskedő araknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Ház és telek eladás.

Orczy-utca 27. szám alatti

= ház =

és 1600 □-öl telek

eladó.

Bővebbet Scherhag Testvérek
virágcsarnokában Andrássy-tér
18 szám. 2522**Használt**

ólom

megvételre kerestetik

Heim Ferenc

képesített kőművesmester

Arad, Jloná-utca 36. szám.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az

építkezési szakmába vágó

mindennemű új épületek, lakházak, magtárak, istállók építését a mai kor igényeinek megfelelően a lehető legjutányosabb árban készítek, ugyanígy célszerű átalakítások és kisebb-nagyobb javításokat, s megbízás folytán a szükséges terveket készítem a legelőnyösebb feltételek mellett vállalom. Miért is a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, tisztelettel

Heim Ferenc,

1447

képesített kőműves mester.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy Thököly-tér 7. sz. alatt egy

épület- és diszmű-bádogos-műhelyt

nyitottam, ahol is e szakmába vágó munkákat a legdiszesebb kivitelig készítem, ugyanígy mindennemű javításokat elvállalom.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esedezem, maradok kiváló tisztelettel

Soltész János,

épület- és mű-bádogos

1723

Arad, Thököly-tér 7. szám.

Újdonság!**50% fűtőanyag megtakarítás az ujonnan megjavított
hygienikus****központi légfűtés útján.**

Az egyetlen, valóban egészséges fűtőmód, Amerikában általánosan alkalmazva. Alkalmas egyszobás házak, villák, boltok, termek, irodák, templomok és iskolák, stb. számára.

A szobában nincs sem kályha, sem más fűtőtűz, a meleg levegő a padlón vagy a falon levő rácson jut a szobákba. Semmi por. A légzőszervekre káros száraz levegő keletkezése lehetetlen. A meleg levegő szabályozása a cs. porácok által, hogy minden hőfokot elérhessünk. A gyors melegáramlás által 10-15 perc alatt az összes szobák felmelegíthetők. Csekély tüzelőanyag felhasználás. Az ablakoknál huzat nincs. Fűtőanyag-nak szén és kokszt alkalmas. Minus 20° Celsius külsőhőmérsékletnél 20° meleg érhető el. — Kíváncsiakra prospektust küld: 1812

Spira Mór,

petroleum és gépola nagykereskedő és gazdasági gépek nagyraktára
ARAD, Andrássy-tér 3. sz. I. emelet 28. ajtó. Telefon 630. sz.

Megbízható jutalékos ügynökök kerestetnek.

Telefon 848. sz.

Jégszekrények.

Legújabb amerikai rendszer, magyar szabadalom bej.

Légtartány vasrácsból és sodronyhálóból

jéggel együtt

csékely havi részletfizetésre kaphatók:

Husserl Manó

bádogosnál

1767

Arad, zsidó-templom épület.

Van szerencsém a nagyérdemű helybéli és vidéki közönségnek tudomására hozni, hogy Vécsey-utca 6. sz. alatt levő, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

lakatos műhelyemet

ajánlom becses pártfogásába. Elvállalok mindennemű szakmába vágó munkát úgy épületmunkákat, takaréktűzhelyek, sirkerítések elkészítését stb. Helybéli és vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítenek.

Tisztelettel

1785

KOMJÁTHY ISTVÁN

lakatos mester. Arad, (Vécsey-utca 6. sz.)
Kész tűzhelyek raktára.

Több mint 25 év óta ellismert leg-
jobb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kőmű, rövidáru és fehérnemű üzlete

a „kék golyóhoz“

Arad, József főherceg ut II. szám

(Karolina-utca sarkán.)

Legújabb himzett batisztok, Zep-
hirek, ruhavásznak, kartonok, nap-
ernyők remek színekben, csipkék és
himzések csoda olcsó árakban,
trikók, kesztyűk, harisnyák, szalma
kalapok, gyermekecipők és ruhák
nagy választékban, rendkívül ol-
csón árusítatnak Kilényi C.
és Társánál.

1901

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Nevelő intézet.

„Szegedi Deák-Otthon“

mint fiúnevelő-intézet nemze-
tiség és felekezeti különbség
nélkül vesz fel növendékeket,
kik a középiskolák bármelyi-
kébe, a tanító-képzőbe, a ke-
reskedelmi, polgári, avagy elemi
iskolába járnak.

Ellátási díj évi 400 korona.

Bő tájékoztatást nyújtó prospek-
tust készséggel küld

2469

Bohn Károly
igazgató.

Szeged, Tisza Lajos-körút; telefon 614

Saját termésű kitűnő
tisztán kezelt magyaradi

ó és pecsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, va-
lamint palackokban kapható

Winter Adolf

üggyélnél

555

ARADON,

Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

A hölgyek tudják legjobban, mily
fontos a szép üde arc,
mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy
feladat, nem elegendő, hogy valaki
csinos, fess, megnyerő külsejű és
kedves legyen, hanem a legfonto-
sabb, hogy az arcüre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen
nagy gondot fordítanak az arcőr
ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedül szer, mely 5-6-szori használat után eltávolít kiütéseket,
pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás
arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem
bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben
rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schön-
heits pflege“ nagy aranyérmet és díszoklevelet nyert.

A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat
igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bár-
mily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem
késő öreg korig ifjú üdeségében tartja meg.

Készíté:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ár 1 korona.

281

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmúl.
Kelleme, kissé savanykás ízű, vasmentesített, szénsavdus.
rendkívül üdítő asztali viz.
Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ívgyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a veseme-
dence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a lég-
utak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatá-
sának bizonyult. — Prospektust kívánnra küld a forráskezelőség:
Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziasfürdőn

Jäger József
esztergályos

Arad, Deák Ferenc-utca 2. szám.

Mindennemű

esztergályos munkát végez,
javításokat csont és borostyánba elfogad.

Kitűnő eresztő csapok amerikai bőr be-
téttel, nem parafal

1327

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete
Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

**Zsinor,
gomb,
bojtok
és rojtok**

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret
szerint készíttetnek. — Minden e
szakba vágó munkát a leggyor-
sabbán készít. 888

Akar Ön nősülni?

Fel vagyunk hatalmazva hölgyek-
től (közük olyanok is, kik tör-
vénytelen gyermekkel, vagy testi
hibával bírnak) 5000—500.000 ko-
rona vagyonnal, hogy nekik meg-
felelő férjet keressünk. Csakis olyan
urak, (ha vagyontalanok is) jelent-
kezzenek, akiknek komoly szándé-
kuk van és mi sem áll utjában
egy esetleges gyors házasságot
kötni — az írjon a következő címre:
L. Schlesinger, Berlin 18 2498

131—1098. sz.

Hirdetmény.

A kedvezményes boritaladó fi-
zetésére igényt tartó szőlősgazdák
ezennel figyelmeztetnek, miszerint
a házfogyasztásra szánt évi bor-
szükségletüket az 1892. évi XV.
t.-cz.-re való hivatkozással f. évi
szeptember 15-ig a fogyasztási adó-
felügyelőségnek bejelenteni el ne
mulasszák.

Arad, 1908. július hó 25.

Lócs Rezső,
gazd. tanácsos.

Megérkeztek a nyári divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Föraray-utca sark, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt árurak-
tárát, hol a legszebb és legdivato-
sabb kalapok, ingek, gallérok,
kézelők, nyakkendők, kesztyűk, zseb-
kendők, harisnyák, sötétabotok és
esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék Panama és szal-
ma kalapokban és minden mosdott

Divatújdonság francia és olasz
állatszer különlegességekben.

Kamerli J. pécsi kesztyűgyár járatára.

Olcsó árak. Pontos kiszámlálás.

Videki megrendelések azonnal elkészíttetnek.

Meghívó!

Kuvin hegyközsége

folyó évi augusztus hó 2-án,
vasárnap d. e. 9 órakor tartja

rendes közgyűlését,

melyre a hegyközség tagjai
— ezúton meghívtnak. —

Tárgyak.

1. Az 1907. évi számadások
felülvizsgálata s a felelős számadóknak a felmentvény megadása. 2557

2. Az 1908. évi előirányzat
megállapítása.

3. Folyó ügyek tárgyalása.
Kuin, 1908. július hó 23-án.

A hegyközség előjárósága.

Hair regenerator.

Ártalmatlan készítmény,
mely az ősz hajnak eredeti
színét adja vissza.
Nem festék, hanem a gyökerekre
ható készítmény, melytől a haj puha
selyem fényű és ugyanolyan színű
lesz, a minő az eredetileg
volt, korpa képződés meg-
szűnik, ugyancsak a haj
hullása is, nem piskol.

Ára 2 korona. 571

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

Albert Lajos

épület és bútort-asztalos

Petőfi-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű

asztalos munkák, bolti beren-
dezések készítését

a legszébb kivitelben a
leggyorsabban és mérsé-
kelt árak mellett.

Becses pártfogásért esedezik,

687

tisztelettel

ALBERT LAJOS.

Telefon 585. sz.

Alapítva 1839. évben

Várhoz László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

(Minerita-palota a leányiskolával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vi-
déri közönség figyelmét felhívni 18 év óta
fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üz-
letemre. A bekövetkező téli időnyre be-
szereztem mindennemű bőrkülönlegessé-
geket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket fel-
hívom, hogy lábbelit készítek mindennemű
fegyvernemhez a legjobb kivitelben elő-
írás szerint. Az egyenruházati egyeletnek
több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös áron
kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszkö-
söltetnek.

Kiváló tisztelettel

Várhoz László.

541

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902

és sok
egyéb
legma-
gasabb
kitala-
lásokkal

hydraulikus sajtóért.

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb
szerkezetben

Mayfarth Ph. és Tá., Bécs, II.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

3003

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek

szőlő- és gyümölcsmunka sajtolására
a nagy üzem számára, 2 kitalálható kosárral
vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kézi hajtásra Heroulesnyomórú-szerkezettel, fa-
vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-

őrleket,

bogyózógépeket,

gyümölcs-aszáló-
készülékeket

NIGRIN legjobb cipőtisztítószer

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. Nigrin
egészségi szempontból melegen ajánlható, mert Nigrin folytonos hasz-
nálatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását
nem akadályozza.

St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS.

Mindenütt kapható.

6004

Kneipp plébános

SALAN
Hajvize

a legideálisabb és legjobb.

Üvegekben á K. 2.— és K. 4.—

Kapható: Hanzs Nestor drogeriájában

Arad, Weitzer János-utca 2.

5797

MESÉS SZÉPSÉG

Gyönyörű fehér
tisztá arczbőrt

el lehet érni a világhírű Hajós-
féle

ARADI
IBOLYA-CREM

használata által.

Ára egy tégelynek 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Kapható a készítőnél:

124

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszer-tár, illatszer-üzlet és drogeriában.

Lábizzadás,

kéz- és hónaljizzadás

ellen páratlan jó hatású és
legújabb találmányu szer a

PEPPÓ

egy párszori ecseteléssel,
különösen nyáron az oly
kellemetlen izzadást azonnal
megszünteti.

Ára egy üvegnek 1 korona.

+ Soványság +

szép, teljes testformát kap világhírű erőporok által
Arany éremmel kitüntetve Páris 1900. Hamburg 1904.
Berlin 1903. 6-8 hét alatt 30 font hízási. Az által-
matlanoságot kezdés. Orvosi ajánlva. Szigoros
radika — nem szelvésség. Számos külföldi. Egy
doboz használati utasítással 2 kor. 75 fill. Posta-
utalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Higiénium
intézet.

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 58., Königsplatz-utca 78.

Budapestben kapható Török J. gyógyszer-tárban Király-s. 7.

Cement hornyolt cserép

a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan!
Örökké tart!

Tégla, Cserép

legjobb minőségben állandóan
raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cement-tár gyárában

Miklákán.

Telefon 5-15.

Városi Iroda: Erzsébet-körút 37., I. em.

Vizvezeték-műhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű köz-
önség b. tudomására hozni, hogy a mai
kornak teljesen megfelelő vízvezeték
berendező-műhelyt nyitottam, hol
mindennemű csatornázást, vízvezeték-
fűrdőszobát, angol kiscitákat, vízfűtést, acé-
tollin és Benold-felszerelést és vezetéket,
minden fajtájú szivattyút, hőlégmotor-
és szivattyú javítását és készítését el-
vállalom.

20 évi tapasztalatom, valamint 11
évi aradi működésem biztosított nyújt
tisztelt rendelőknek arra, hogy az elvál-
t munkát szakemberen, pontosan és
lelkialmeretesen, a lehető legolcsóbban
eszközölöm. 851

Ugyane szakba vágó munkák jó kar-
ban tartását általánosan elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri,
kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szerelő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő
mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipész-tárban

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Bükkön különös figyelmű ajánlom orthopéd-
gyógycipőket, melyek meggátolják a láb-
fejledést, gyermekeknek, ugyancsak felnőtteknek
súlyos kórt eredményeznek ártom el, amit számos
elismert tanult. Készítetek a valódi amerikai for-
májú cipőket meg nem különböztethető tartos szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Kérléseket teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
— Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásai kérjék a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendőek.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledek ajánló apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Hirdetések felvételének a
Kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
— Telefon szám: 151. —

A kinek

ismerettség híján

házasfőre, nevelőre, szülőkörre, köznevelőre, segédre, áspánra, gazdaságra, kocsikára, vinceszékre, kártyákra, kulcsára, gazdaságra, szakszakra, szobaleányra, házi- vagy, írodaszolgára, pénzügyesre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

bérbérelni kíván

értéket, házat, vadászterületet, halászatot, telket, kocsit, lovat.

Aki

eladni kíván

autót, szorgot, bört, gyümölcsöt, rabonát, üsletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

mindezeket vétel vagy bérbérelés céljából keresi;

Aki

amely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesítse, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési
rovatait használja.

Csinosan bútorozott

szép tágas szoba külön bejáratú kiadó. Batthyányi-u. 9. sz. 2562

Alkalmazást keres

mint gondnok, a neje kitűnő főzőné szállodába, intézetbe, kórházba vagy nagyobb vállalatba, esetleg szövetkezetbe is, kitűnő referenciákkal azonnali belépésre. Szíves megkeresés Stark Sándor címre Aradon, Simonyi-utca 1. sz. 2566

Egy szakképzett,

megbízható óvadékképes fűszerkereskedő mint raktárnok alkalmazást nyer Az Általános Fogyasztási és Termelő szövetkezetnél Arad. 2570

Egy jóforgalmú vendéglő

betegség miatt azonnal eladó. Cím a kiadóban. 2588

Angol nyelvből

lecikéket ad művelt, legjobb kiejtéssel beszélő angol kisasszony. Cím a kiadóhivatalban. 2553

Egy 16 év óta fennálló

és a legnagyobb forgalomnak örvendő sütőde kiadó, esetleg házzal együtt eladó. Tudakozódni a kiadóban. 2558

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai úthálózatának térképe. Automobilosok, kerékpárosok és turisták használatára 50 fillér leszállított áron kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Aradon. Telefon 517. 201

Dessewffy-utca 14a.

számu uri ház eladó. Értekezhetni ugyanott. 2464

Mocsár-utca 2-ik számú

sarok telek, 87 □-ól nagy, szabad kézből eladó. Bővebbet Mocsár-u. 3., Papp Miklós úrnál. 2534

Pörkölt szalonna,

légenszáritott, oldalankint 35—60 kg. nehéz, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 1991

Eladó

a belvárosban egy 2200 koronát jövedelmező ház. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 1918

Az új végrehajtási novella,

a bünt. törv. és bünt. perr. kieg., a bünt. törv. jegyzetével kiad., a közeg. ügy módosítása, a szeszadóról és termeléséről szóló t.c., Illés bünt. tvkv. novell. magyarázata, megjelenéskor kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Aradon. 212

Bejárónő,

ügyes takarítónő délelőtti takarításra felvétetik. Ki huzamosabb ideig mint szobaleány volt alkalmazva, előnyben részesül. Cím a kiadóban. 2551

Boros Béni-tér és Nádor-utca sarkán levő

Schreyer-féle

telkek
eladók.

A felosztási terv megtekinthető és a feltételek megtudhatók

Dr. Szende Tivadar

Ügyvédi Irodájában 2569

Szabadság-tér 12. szám.

Természetes, ezüst üstben mindenkor frissen befőzött kiváló finom

málnaszörpöt

szállít

Gessler Siegfried

csás. és kir. udvari szállító és ő csás. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója

Kőbánya. 5923

Székudvari

vegyeskereskedelem

korlátlan italméréssel

haszonbérbe kiadom.

Stern Lajos,

2565 Székudvar.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a rendőrtisztek és rendőrlégénység felszereléséhez szükséges 15 drb. tiszti revolver, táskával és szíjjal a 30 korona,

10 drb. világító lámpa a 10 korona,

6 drb. revolver táská a 6 kor.

45 drb. revolver táskával a 15 korona,

13 drb. bőrtáska szíjjakkal a 16 korona,

6 drb. lovassági levéltáska bőrből vállszíjjal a 6 korona,

6 drb. kettős kantár zablával a 18 korona szállítása iránt folyó évi

augusztus hó 3-án a városháza földszinti termében árlejtést tart.

A minták a kapitányi hivatalban megtekinthetők.

Magyar gyártmányú iparcikkek előnyben részesülnek.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénzárba.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. sz. szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1908. évi július hó 20-án tartott üléséből.

Gazdasági szék.

ÓRA láncsal együtt csak 2 kor.

Nagymennyiségű órák megvétele arra készlet egy szilésia áruháza, hogy 1 gyönyörű aranyozott, 36 órán át járó Anker-órát, láncsal együtt, 3 évi írásbeli jótállással

csak 2 koronáért

adjon. Széktúli utánvétellel

A. Gelb, Krakau 15. sz.

porosz-szilésiai áruháza. — Nem tetőzőrt a pénz viseza. 2503

Egy jó fiu
tanulónak

felvétetik 2530

Kétegyházán

Schönbrun Albert

vegyeskereskedésében.

20361—1908. sz.

Hirdetmény.

Gróf Réichenbach-Lessonitz Vilmos által rokkant tengerészek segélyezésére létesített alapítványra.

A trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnokság pályázatot hirdet a fent nevezett alapítvány jövedelméből 1908. évi január hó 1-től számítottól adományozandó egy. évi 200 korona segélydíj élvezetével járó alapítványi helyre.

Ezen alapítványra első sorban az 1864-ik évi május 9-iki helgolandi tengeri ütközetben rokkantá vált tisztek, valamint az ugyanezen alkalommal elesett tisztek özvegyei és árvái, ilyenek hiányában valamely későbbi tengeri ütközetben rokkantá vált tisztek illetőleg ezek özvegyei és árvái bírnak igényével.

Felhívtnak tehát az igény jogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványukat folyó évi augusztus hó 15-éig a trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnokságnál nyújtsák be.

A folyamodó szegénységi, vagy helyhatósági bizonyítvánnyal tartozik igazolni, hogy vagyontalan szegény és segélyre szorul.

Fenti határidőn túl elkésve beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Arad, 1908. július hó 11-én.

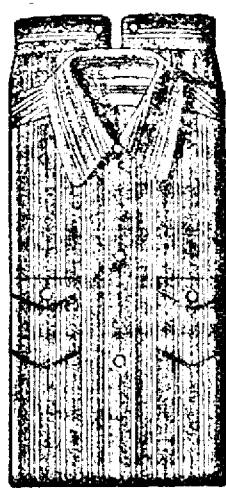
A városi tanács.

FISCHER nagy áruháza

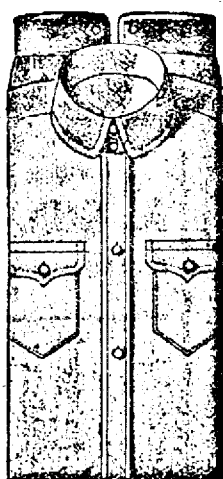
Arad, Szabadság-tér 12. sz.

1101

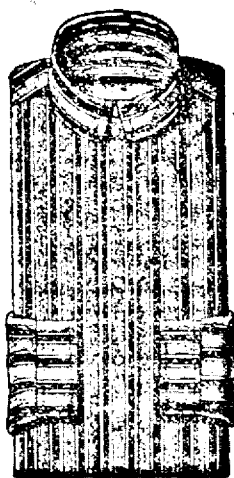
— Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás. —

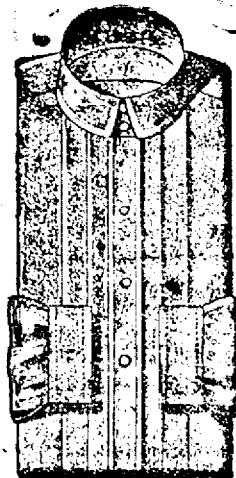
Férfi és fia nyári ing
forint — 99 kr.

Jó mosó Levantin férfi
Sport ing frt. 1.25.

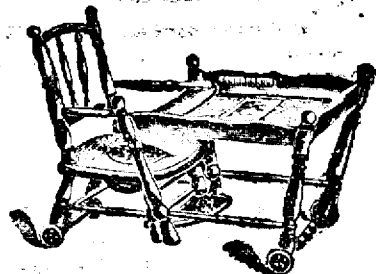
Elegáns divatos francia Ba-
tist férfi Sport ing frt. 1.50.

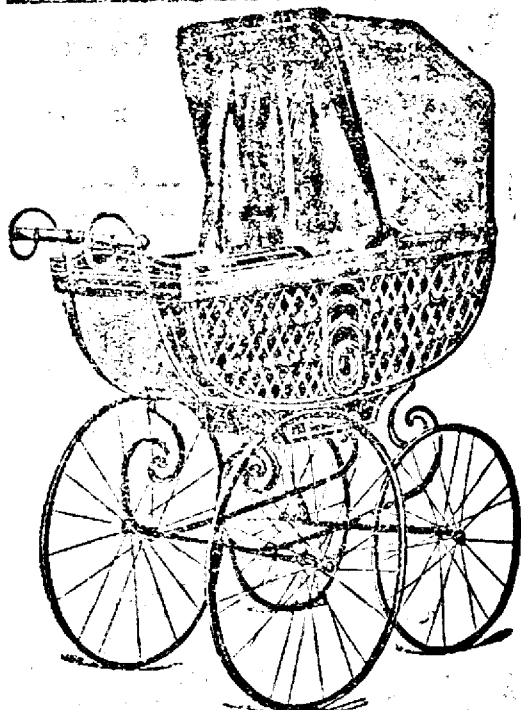
Valódi angol Sephier
férfi sport ing frt. 1.75.

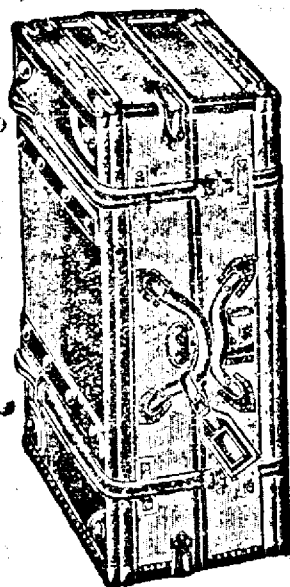
Szabadalmazott gyermek
Reformszék. Önműködő zárószerekkel! Erő-
tartós blikkából, nagyon fényesen lakkozva, az-
közé megérvével mint a legolcsóbb és a leg-
jobb átalakítás. Súlya 1 1/2 kg.

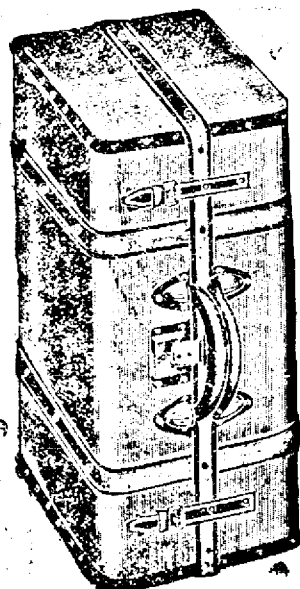
Szabadalmazott gyermek Reformszék. nélkülözhetetlen
minden gyermeknél. Ara frt. 6.50, 7.50, 8.50.

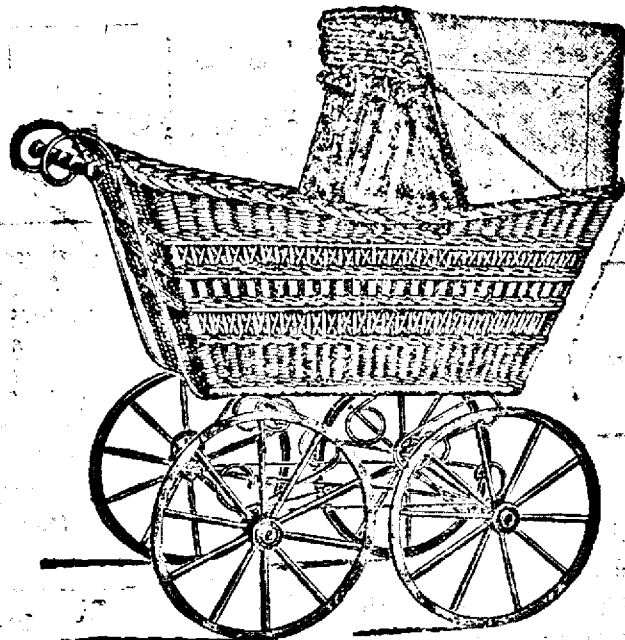
Elegáns Princess Gyermekkosci frt. 15. —,
17. —, 19. —, 25. —, 30. —,

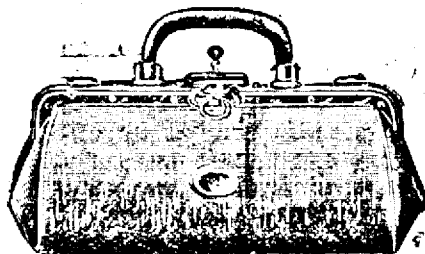
Utazó Bőrönd, finom vitor-
lavászonból vagy fekete-
műbőrönből frt. 4.50 5.50, 6.10

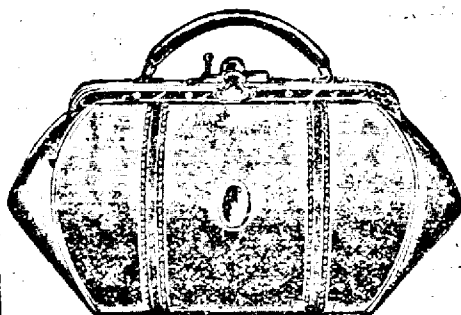
Utazó koffer barna vagy
fekete bőrvászonból
frt. 1.50, 2.50, 3.50.

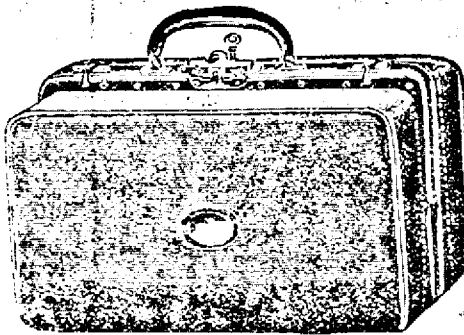
Gyermekkosci nagy választékban frt. —,
6.50, 7.50, 8.50.

Kézi aktatáska frt. 2.25,
3.50, 4.50.

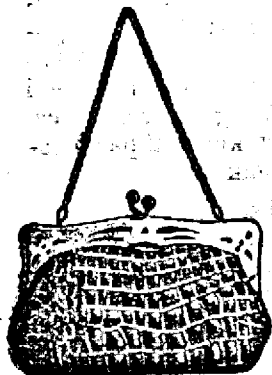
Bőr utaztat utazó kézi táska
frt. 1. —, 1.25, 1.50, 1.75.

Fekete bőr utazó kézi táska frt. 2.50,
3.50, 4.50, 5.50.

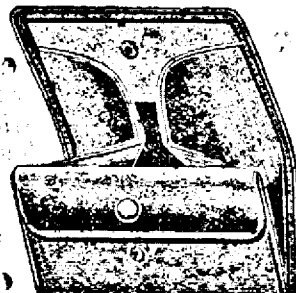
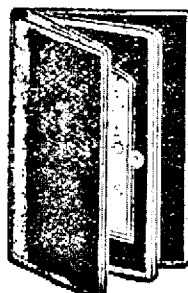
Finom barna, valódi bőr kézi utazótáska
elegáns kivitelben frt. 5-től 15-ig.

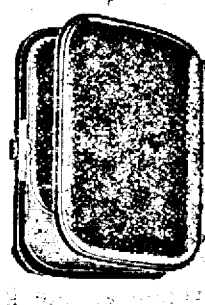
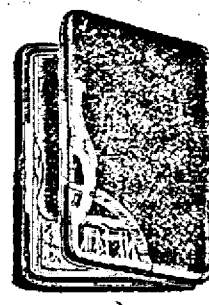
Nagyválaszték női kezitá-
skáiban frt. —.50, 1.150, 5.

Zseb névjegy és papír pénztárcák valódi
bőrből —.50, —.75 kr. frt. 1. —, 1.50, 2. —

Valódi bőr zsebpénztárcák
frt. —.50, —.75, 1. —, 1.50-ig.

Nagy választék valódi bőr cigarettá-, szivar- és
dohánytárcákban frt. —.50, —.75, 1. —, 1.50, 2-ig.

Vidéki rendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdaja.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével.